

مذاكرات مجلس شورای ملی سالانه ۳۰۰ ریال
آگهی ها ۶۰۰
مذاكرات مجلس و آگهی ها ۸۰۰

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاكرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۳۵۹۵

۵ شنبه ۲۳ خرداد ماه ۱۳۳۶

سال سیزدهم

شماره مسلسل ۹۳

دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاكرات مجلس شورای ملی

جلسه ۹۳

صورت مشروح مذاكرات مجلس روز یکشنبه ۱۲

خرداد ماه ۱۳۳۶

فهرست مطالب :

- ۱- تصویب صورت مجلس
 - ۲- سؤال آقای دکتر امین راجع به تعداد محصلین ایرانی در خارج و رشته تحصیلی آنها و جواب آقای معاون وزارت فرهنگ
 - ۳- سؤال آقای سلطان مراد بختیار راجع به حداقل و اکثر حقوق و مزایای پرداختی بکارمندان و جواب آقای معاون وزارت دارائی
 - ۴- مذاکره در گزارش کمیسیون بازرگانی راجع باطافهای بازرگانی و ارجاع بکمیسیون
 - ۵- طرح گزارش کمیسیون امور خارجه راجع بسازمان و مقررات استخدامی وزارت امور خارجه
 - ۶- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر کشور
 - ۷- مذاکره در گزارش کمیسیون امور خارجه راجع بسازمان و مقررات استخدامی وزارت امور خارجه
 - ۸- بیانات آقای خرازی طبق ماده ۸۲ آیین نامه
 - ۹- تعیین موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس يك ساعت و پنجاه دقیقه پیش از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - اسامی غائبین جلسه پیش قرائت میشود.
(شرح زیر خوانده شد)
غائبین با اجازه آقایان ۰ دکتر آهی
دکتر نفیسی ۰ رامبد ۰ پرفسور اعلم ۰ صفاری

قرشی - محمودی - ذوالفقاری - مشار - ابتهاج - خلعتبری - صادق بوشهری - مهندس اردبیلی - صدرزاده - سنندجی - بزرگ ابراهیمی - بور - سالار بهزادی - دکتر عمید - دکتر سعید حکمت - اورنگ - امامی - خوئی - دکتر هدایتی - دکتر شاهکار - مهندس فروغی

غائبین بی اجازه - آقایان : دکتر عدل اخوان - قرا گز لو - دولت شاهی - دکتر طاهری - دیر آمدگان وزود رفتگان با اجازه - آقایان : اقبال - مهندس جفرودی - بزرگ نیاید - دکتر وکیل - معین زاده - خزیمه علم - خرازی - پردلی - دکتر جهان شاهی - تربتی - نقیه الاسلامی رئیس - آقای حشمتی

حشمتی - يك سیل مهیبی در کمره حوزه انتخابیه بنده آمده که عده ای از خرده مالکین آنجا را از هستی ساقط کرده دولت کراف توسط بنده بمجلس مغایره شده که بحضور مبارک تقدیم میکنم رئیس - بسیار خوب دیگر نظری نسبت بصورت مجلس نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس جلسه قبل تصویب شد

۲ - سؤال آقای دکتر

امین راجع به تعداد

محصلین ایرانی در

خارج و رشته تحصیلی

آنها و جواب آقای معاون

وزارت فرهنگ

رئیس - امروز سؤالات مطرح است آقای دکتر امین

دکتر شقیع امین - بنده چند ماه قبل سؤالی راجع به تعداد محصلین که در اروپا و امریکا تحصیل میکنند یعنی بخرج دولت یا بکومک دولت که صدی چهل و صدی پنجاه ازدولت کمک خرج میکنند یا با پول خودشان در اروپا تحصیل میکنند مخصوصاً در چه رشته هایی تحصیل میکنند کرده بودم که حالا منتظرم ببینم آقای معاون محترم وزارت فرهنگ چه جواب میدهند.

رئیس - آقای معاون وزارت فرهنگ

معاون وزارت فرهنگ

(بزدانفر) - در پاسخ سؤال جناب آقای دکتر امین نماینده محترم راجع به تعداد محصلین و رشته های تحصیلی آنها عرض می کنم جمع کل دانشجویان ایرانی در ممالک خارجه ام از اروپا یا امریکا که مشغول تحصیل

هستند ۸۰۷۲ نفرند که از این عده ۳۳۹۷ نفر از تفاوت قیمت ارز تحصیلی استفاده میکنند که ۱۲۵۱۹ نفر در امریکا و ۱۲۴۹ نفر در آلمان و اطریش و ۸۹۷ نفر دیگر در سایر ممالک اروپا مشغول تحصیل هستند رشته تحصیلی آنها بطور نسبت صدی پنجاه در قسمت پزشکی و دندانپزشکی و داروسازی و تخصص پزشکی است و صدی سی و پنج در قسمت علوم و کشاورزی و قسمت های فنی است و صدی هشت در ادبیات و حقوق و تاریخ و جغرافیا و صدی هفت در سایر رشته ها ۳۱۷۵ نفر محصل هستند که از ارزش نرخ بازرگانی استفاده میکنند و ۱۵۰۰ نفر هستند که با گذرنامه عادی مشغول تحصیل هستند این دو قسمت را هم در قانون اخیر تصویب فرموده اید که گذرنامه های عادی آنها تبدیل شود به گذرنامه تحصیلی که کمک خرج بایشان داده شود

دو قسمت محصلین دولتی مشغول تحصیل هستند ۶۴ نفر از بودجه دولتی و ۸۴ نفر از بودجه سازمان برنامه که جزء محصلین دولتی مشغول تحصیل در خارج میباشد شعب مختلفه ای که دانشجویان مادر امریکامشغول تحصیل هستند باستحضار میرسانم

- مهندس (برق و راه ساختمان) ۴۹ نفر
- مقدمات پزشکی و پزشکی ۴۲۱ نفر
- کشاورزی ۱۸۲ نفر
- تعلیم و تربیت ۱۱۶ نفر
- امور بازرگانی و اقتصاد ۱۱۳ نفر
- رشته نفت ۱۱۱ نفر
- علوم ۱۰۵ نفر
- دبستان و دبیرستان ۵۰ نفر
- حقوق و علوم سیاسی ۴۵ نفر
- دندان پزشکی ۲۱ نفر
- معماری ۲۰ نفر

بهداشت عمومی ۱۷ نفر
حسابداری و بانکرداری ۱۷ نفر
علوم اداری ۱۷ نفر
داروسازی ۱۴ نفر
هنرهای زیبا و موسیقی ۱۴ نفر
پرستاری ۱۴ نفر
ادبیات و زبان ۷ نفر
خانه داری ۷ نفر
امور کارخانجات صنعتی ۶ نفر
فیلده برداری و سینما ۴ نفر
تاریخ و جغرافیا و باستان شناسی ۴ نفر
روزنامه نگاری و خبرنگاری ۳ نفر
کتابداری ۴ نفر
خدمات اجتماعی ۳ نفر
تربیت بدنی ۳ نفر
جمع کل ۱۷۶۷ نفر

این محصلین بر طبق مقرراتی مشغول تحصیل هستند و از ارز دولتی استفاده می کنند بشرط اینکه در ظرف سه سال یک مرتبه ممکن است شکست بخورند اگر کسی بیشتر شکست خورد ارزش قطع میشود تا جدداً دومرتبه امتحان بدهد و موفق بشود.

رئیس - آقای دکتر امین

دکتر امین - بنده از توضیحاتیکه جناب آقای معاون وزارت فرهنگ دادند متشکرمانند از مزایای وضعیتهای محصلین بنده روشن شد تصور میکنم که آقایان نمایندگان محترم هم تصدیق بفرمایند اولی یک موضوع را بنظر نمی فرمودند و آن این است که قسمتی از دانشجویمان هستند که کومک هزینه میگیرند گویا چند نفری هستند که بریال از سید تا ۵۰۰ تومان در ماه کم میکنند موضوعی که بنده میخواستم توضیح بدهم مخصوصاً با قانونیکه اخیراً وزارت فرهنگ آورد و آقایان توجه فرمودند و تصویب شد این بود که سالها پیشکه تحصیل میکنند روشن باشد اولاً ماهر چه محصل بارویا و سایر کافر ستیم صرف نظر از اطلاعات آنها بادر نظر گرفتن تکمیل و کامل نمودن دانشگاههای موجود کشور و مخصوصاً در رشتههای تخصصی که باو احتیاج داریم بسیار لازم است و بعد در صد بنفع کشاورزی چندی بیش که اینجا بنده عرض کردم سوء تفاهم شده بود و حتی در روزنامه اطلاعات نوشته بود که بنده گنتم محدود بشود در صورتیکه بنده عرض کردم که عدم معین بشود بنده معتمد چه بیشتر بفرستیم بصلاح کشاورزی یک دانشجو در اروپا مخصوصاً آنها تکمیل صدی پنجاه و صدی چهارم ارزشان را دولت میدهد خرج هر محصل در سال ۹۵۰۰ تومان تمام میشود که نصف این رایبانی صدی پنجاه را دولت میدهد و صدی پنجاه را خانوادها دانشجو میدهد در امریکا هر سال خرج هر دانشجو ۱۶۶۰۰ تومان تمام میشود که صدی چهل این را

وزارت فرهنگ بدهد و بقیه اش را خانوادها خود دانشجو تأمین میکنند که آنهم فرق نمیکند مال کشور است، يك عده ای هم هستند که صد درصد همانطوریکه فرمودند خرجشان را دولت میدهد که ۶۴ نفر وزارت فرهنگ فرستاده و ۸۴ نفر هم سازمان برنامها بنده عقیده ام این است که باید کنترل بشود که در رشتههایی که کشور بیشتر احتیاج دادد اینها تحصیل بکنند، مخصوصاً برای پزشکی می بینیم که خیلی لازم است، رشته های پزشکی و و اقسامت های اولیه پزشکی یا اساس پزشکی که ما بیشتر لازم داریم، در قسمت فیزیک و شیمی، فیزیولوژی، بیولوژی، آسیب شناسی، طب قانونی، بهداشت و همینطور در قسمت کشاورزی، در قسمت کشاورزی حالا خود وزارت فرهنگ ناراحت است برای تکمیل نمودن دانشگاه و دانشکده های کشاورزی که در تبریز و شیراز و اهواز باز کرده اند در رشته های مختلف متخصص نداریم برای آنها متخصص تهیه بشود و در مدت معینی باید برگردند یکی هم موضوع برگشتن آنهاست که وزارت فرهنگ اقدام بکند که اینها بعد از خانه تحصیل در همان مدتی که طبق آیین نامه خودشان ذکر کرده اند در همان مدت برگردند که در حقیقت همان منظوری که برای کشور هست انجام بشود بعضی از محصلین هستند که هشت سال ۹ سال مانده اند و میل دارند در همان کشورها بمانند و مراجعت نکنند باید تمهیدی گرفته بشود ولی تا حالا تعهد گرفته نشده باید آنها را وادار کنند که بعد از اتمام تحصیل و بعد از اینکه متخصص شدند و دیپلم گرفتند آنجا نمانند و بکشور برگردند دیگر عرضی ندارم

رئیس - آقای معاون وزارت فرهنگ

معاون وزارت فرهنگ - عده دانشجویانی که زین تحصیل بریال دریافت میکنند ۱۱ نفر هستند در قسمت احتیاجاتی که دولت دارد البته پیش بینی کردیم که همه ساله میزان احتیاجاتی که کلیه مؤسسات دولتی و وزارتخانهها دارند از آنها بخواهیم و محصلینی که میفرستیم در همان رشتهها تحصیل کنند در قسمت آزاد هم بخشنامه میکنیم بتمام سرپرستی ها که دولت بفلان رشته بیشتر احتیاج دارد و در این رشته ها اگر کار کنید بشما احتیاج دارد و این عمل خواهد شد (دکتر امین - متشکر)

رئیس - آقای سلطانمراد بختیار

۳- سؤال آقای سلطانمراد بختیار راجع بحداقل و اکثر حقوق و مزایای پرداختنی بکارمندان و جواب آقای معاون وزارت دارائی

سلطانمراد بختیار - سؤال بنده از وزارت دارائی راجع بحداقل و اکثر حقوق پایه ۱۷۴۵۰ ریال

استادی ۱۷۴۵۰ ریال
 ۵) - میزان حقوق پایه های پریش
 ۶) - حد اقل حقوق وزارت دارائی

در دستگاہهای وابسته بدولت هستند چقدر در دستگاہهای وزارت دارائی است بنده استعدا میکنم اول آقای انواری تشریف بیاورند بفرمایند که این مبلغ چقدر است؟ بعد بنده راجع بجزئیات سؤال توضیح عر میکنم

رئیس - آقای انواری معاون وزارت دارائی

معاون وزارت دارائی (انواری) - در جواب سؤال جناب آقای سلطانمراد بختیار نماینده محترم مبینی بر همین حد اقل و حداکثر حقوق و مزایا و فوق العاده که یک نفر از کارمندان و خدمتگزاران ادارات و سازمانهای دولتی در هر ماه دریافت مینمایند اینک اقلام مورد سؤال را بشرح زیر باستحضار میرساند

(۱) - میزان حقوق و کمک تهابت

حداقل ماهیانه پایه یک ۱۱۵۲ ریال
 حداکثر ماهیانه پایه ۹۹ ۶۹۲۰ ریال
 خدمتگزاران جزء
 حداقل دو هزار ریال
 حداکثر ۳۵۰۰ ریال

(۲) - میزان حقوق کارمندان قضائی
 حداقل ماهیانه پایه یک ۳۰۰۰ ریال
 حداکثر ماهیانه پایه یازدهم ۲۳۹۹۶ ریال

(۳) - میزان حقوق کارمندان اداری
 دادگستری و ثبت کل
 حداقل ماهیانه پایه یک ۱۹۵۸ ریال
 حداکثر ماهیانه پایه ۹۹ ۱۰۵۲۷ ریال
 خدمتگزاران جزء
 حداقل سه هزار ریال
 حداکثر چهار هزار ریال بصدور ریال

(۴) - میزان حقوق و کمک و مزایای ثابت پایه های فرهنگی
 کمک آموزگاری
 حداقل حقوق ماهیانه پایه یک ۱۱۵۲ ریال
 حداکثر پایه ده ۶۶۶۲ ریال

(سلطانمراد بختیار - بنده يك حد اقل و حداکثر را سؤال کردم اینها را سؤال نکردم حالا بفرمائید بعد بنده توضیح عرض میکنم)

آموزگاری - حداقل پایه يك ۱۷۲۸ ریال
 حداکثر پایه ده ۱۰۶۱۲ ریال
 حد اقل پایه دهم ۱۱۰۰ ریالی - حقوق و کمک

۳۱۸۰ ریال کمک هزینه لیسانس ۹۶۸ ریال فوق العاده تأهل ۶۴۰ ریال فوق العاده فنی ۹۶۰ ریال جمع ۵۷۴۸ ریال

حداکثر پایه ۱۰ دبیری - حقوق و کمک ۱۳۵۲۷ ریال فوق العاده تأهل ۶۴۰ ریال فوق العاده فنی ۱۸۳۳ ریال جمع ۱۶۰۱۰ ریال

دانشیاری - حد اقل حقوق پایه ۱ دانشیاری ۴۴۰۰ ریال حداکثر حقوق پایه ۱۰ دانشیاری ۵۰۰ ۱۰۹۳۷ ریال

استادی - حداقل حقوق پایه يك ۴۷۵۰ ریال حد اکثر حقوق پایه ۱۰

حقوقی است که کارمندان دولت و اشخاصیکه در دستگاہهای وابسته بدولت هستند چقدر حقوق میگیرند این سؤال از وزارت دارائی است بنده استعدا میکنم اول آقای انواری تشریف بیاورند بفرمایند که این مبلغ چقدر است؟ بعد بنده راجع بجزئیات سؤال توضیح عر میکنم

رئیس - آقای انواری معاون وزارت دارائی

معاون وزارت دارائی (انواری) - در جواب سؤال جناب آقای سلطانمراد بختیار نماینده محترم مبینی بر همین حد اقل و حداکثر حقوق و مزایا و فوق العاده که یک نفر از کارمندان و خدمتگزاران ادارات و سازمانهای دولتی در هر ماه دریافت مینمایند اینک اقلام مورد سؤال را بشرح زیر باستحضار میرساند

(۱) - میزان حقوق و کمک تهابت

حداقل ماهیانه پایه یک ۱۱۵۲ ریال
 حداکثر ماهیانه پایه ۹۹ ۶۹۲۰ ریال
 خدمتگزاران جزء
 حداقل دو هزار ریال
 حداکثر ۳۵۰۰ ریال

(۲) - میزان حقوق کارمندان قضائی
 حداقل ماهیانه پایه یک ۳۰۰۰ ریال
 حداکثر ماهیانه پایه یازدهم ۲۳۹۹۶ ریال

(۳) - میزان حقوق کارمندان اداری
 دادگستری و ثبت کل
 حداقل ماهیانه پایه یک ۱۹۵۸ ریال
 حداکثر ماهیانه پایه ۹۹ ۱۰۵۲۷ ریال
 خدمتگزاران جزء
 حداقل سه هزار ریال
 حداکثر چهار هزار ریال بصدور ریال

(۴) - میزان حقوق و کمک و مزایای ثابت پایه های فرهنگی
 کمک آموزگاری
 حداقل حقوق ماهیانه پایه یک ۱۱۵۲ ریال
 حداکثر پایه ده ۶۶۶۲ ریال

(سلطانمراد بختیار - بنده يك حد اقل و حداکثر را سؤال کردم اینها را سؤال نکردم حالا بفرمائید بعد بنده توضیح عرض میکنم)

آموزگاری - حداقل پایه يك ۱۷۲۸ ریال
 حداکثر پایه ده ۱۰۶۱۲ ریال
 حد اقل پایه دهم ۱۱۰۰ ریالی - حقوق و کمک

۳۱۸۰ ریال کمک هزینه لیسانس ۹۶۸ ریال فوق العاده تأهل ۶۴۰ ریال فوق العاده فنی ۹۶۰ ریال جمع ۵۷۴۸ ریال

حداکثر پایه ۱۰ دبیری - حقوق و کمک ۱۳۵۲۷ ریال فوق العاده تأهل ۶۴۰ ریال فوق العاده فنی ۱۸۳۳ ریال جمع ۱۶۰۱۰ ریال

دانشیاری - حد اقل حقوق پایه ۱ دانشیاری ۴۴۰۰ ریال حداکثر حقوق پایه ۱۰ دانشیاری ۵۰۰ ۱۰۹۳۷ ریال

استادی - حداقل حقوق پایه يك ۴۷۵۰ ریال حد اکثر حقوق پایه ۱۰

رئیس - آقای سلطانمراد بختیار

سلطانمراد بختیار - بنده فکر میکنم که سؤالی که بنده بابت دولت ابلاغ نشده و یا اینکه درست قرائت نرفته اند برای اینکه آقای معاون وزارت دارائی يك اعدادی را آمدند اینجا قرائت کردند بنده از آن اعداد چیزی نفهمیدم آن کسی هم که این صورت را تهیه کرده شاید نفهمیده بنده خیلی ساده سؤال کردم که حداقل و اکثری که در تمام دستگاہهای دولتی حقوق داده می شود چقدر است؟ جنابعالی تشریف آوردید اینجا اعدادی خواندید که بنده متوجه نشدم و ناچاراً منظورم این نبود که رتبۀ ادارتی چقدر حقوق میگیرد و رتبه یک چقدر میگیرد، منظورم این بود که جنابعالی یا آقای وزیر دارائی تشریف بیاورید پشت تریبون و بفرمائید، فرض کنیم حد اقل حقوقی که در این مملکت داده میشود ۲۵۰ تومان است و حداکثر یازده هزار تومان است، این سؤال را کنیدم که جواب بدهید، و اینطور جواب دادن صحیح نیست برای اینکه وضع سؤال و جواب در مجلس باید بطوری باشد که وقتی یکی از آقایان سؤال میکنند نماینده دولت باید جواب آن سؤال را بدهد نه اینکه يك عده ارقام ثبت بکنند و پشت تریبون قرائت بکنند این کار بنظر بنده توهمین مجلس است، اگر قرار بود بنده يك صورتی بنشینم تصور را میکنم بود توی اعلانات می دیدم، بنده میخواستم ببینم که حداقل حقوقی که يك کارمند دولت و حداکثری که کارمندی بگرد دولت میگیرد چقدر است و چرا دولت می آید در بعضی جاها ماهی سی یا چهل هزار ریال بآدمی می دهد، بنده سؤال نکردم بودم که جنابعالی بفرمائید آموزشی چقدر؟ شهربانی چقدر؟ اداری چقدر؟ چه قدر روچه جور حقوق میگیرد؟ بنده میخواهم عرض کنم که در حال حاضر ۲۷۰ هزار تومان وزارت گمرکات فوق العاده بوزارت دارائی می دهد، بنده میخواستم اینها را تشریف بیاورید بفرمائید، والا هر چه خیابانی ممکن است از یک کسی پرسید که حداقل و حداکثر حقوق ها چیست و او جواب بدهد جنابعالی اطلاع دارید که تمام فوق العاده ای که در دستگاہها میدهند در شهر تهران است و چند شهر دیگر برای همین هم هست که کارمند دولت غیر از تهران و چند جای دیگر خدمت نمیکند اگر شما میخواهید کارمندان دولت خدمت بکنند این جواب سؤال بنده نبود جواب این بود که تشریف بیاورید بگوئید که چرا ما اینقدر حقوق می دهیم بيك نفر که کار میکند فرض کنید ۱۰ هزار تومان و بيك کس دیگر ۹۷ هزار تومان بيك پرستار داده میشود هی سرو صدا است دولت ها می آیند و می گویند که ما میخواهیم سطح زندگی مردم را بالا ببریم، بنده ادعا میکنم که

ایشان نیست بلکه هزینه زندگی را بالا ببرند چرا تفاوت حقوق دو نفر که هر دو کارمند دولت هستند فرض کنید ۱۴۷۰ تومان باشد و جنابعالی تشریف بیاورید بفرمائید که بقیه را صورت می آوریم برای مقام ریاست بنده مقصود این بود که تفاوت حقوق معلوم بشود که شما بدانید وقتی ۹۷ تومان بيك کارمند حقوق می دهید این مجبور است که بقیه خرجش را تأمین کند یا باید برود بدزدد و اگر ندزدید باید بپیرد (يکی از نمایندگان - بایمیرد) نه، مسلماً نمیکند بپیرد از هر کجا که باشد در می آورد بنده استدعا می کنم که اگر لازم شد و یا مقام ریاست امر فرمودند جواب سؤال بنده داده بشود، بنده قربان از این اعداد چیزی نفهمیدم، استدعا میکنم امر بفرمائید جواب سؤال بنده را بدهند

رئیس - آقای معاون وزارت دارائی

معاون وزارت دارائی - سؤال جناب آقای سلطانمراد بختیار این است که تعیین فرمائید که حداقل و حداکثر حقوق و مزایا فوق العاده ای که یک نفر از کارمندان و خدمتگزاران ادارات و سازمانهای دولتی در هر ماه دریافت میکنند چقدر است؟

این سؤال ایشان است، ما در جواب این سؤال در هر طبقه ای که بوده حداقل و حداکثرش را معین کردیم و این صورتی که بنده خواندم هم حداقلش معین است و هم حداکثرش پیداست که بایش را آقایان تعیین فرمائید، این هم حداکثر

معاون وزارت دارائی - مزایا را هم ثبت کردیم در صورتی که اینجا سؤال نشده بنده عرض میکنم که طبقات کارمندان در وزارتخانه ها حقوقشان مختلف است (سلطانمراد بختیار - بنده استدعا می کنم که تعیین فرمائید حداقل و حداکثر حقوق و مزایای که در سازمانهای دولتی داده میشود چقدر است؟ یعنی غیر از آنچه که در بودجه هست) عرض کردم سازمان برنامه، بنگاه راه آهن، اینها هر کدام حقوقشان مختلف است اگر لازم باشد دستور میدهم تهیه کنند و برای جنابعالی بیاورند.

سلطانمراد بختیار - بیس قربان اجازه بفرمائید هر وقت جواب سؤال بنده تهیه شد آنوقت بنده سؤال را طرح بکنم

رئیس - بسیار خوب صورتش را می فرستند.

معاون، وزارت دارائی - غیر از این صورتی که تهیه شده هر چه بفرمائید برای شما فرستاده میشود.

۴- مذاکره در گزارش کمیسیون بازرگانی و با واقعهای بازرگانی و ارجاع به کمیسیون

رئیس - کلیات شود اول گزارش

کمیسیون بازرگانی مطرح بود آقای دکتر مشیر فاطمی بعنوان مخالف صحبت کرده اند حالا نوبت آقای مهدی ارباب است.

مهدی ارباب - در موقع بیانات مخالف این گزارش متأسفانه بنده نبودم تا اسفاه کرده باشم و آنچه که باید اینجا جواب عرض کنم حاضرالذهن باشم موافقت بنده هم مشروط است، البته اطلاق بازرگانی وجودش لازم است اطلاق بازرگانی یکی از ارکان مهم اقتصاد هر کشوری است (صحیح است) و باید وجود داشته باشد، اما مفهوم واقع (صحیح است) اینطور که اطلاق تشکیل میشود در تهران ما نمونه می بینیم افراد دلایلی میکنند کارت های بازرگانی را جمع آوری میکنند و باعتبار آن کارتهای جمع آوری شده يك عده مخصوص، یعنی همانهایی که سال پیش بوده اند و سال جلوتر بوده اند اینها مجدداً انتخاب میشوند و شهید الله ببرد های بی درمان بازرگانانی که دارای سرمایه کمی هستند و باید با یک سرمایه کوچکی ادامه شغل بدهند و امر را معاش بکنند توجهی که لازم است نیست و در صورتی که شهادت عموم بیازرگان درجه دو سه توجه نمیشود، علاوه بر این لایحه در تبصره ماده اول نوشته شده که تشخیص معللهای اطلاق بازرگانی پس از جلب نظر مشورتی اطلاق بازرگانی تهران با وزارت بازرگانی است (انتهاج - این غلط است) اینهم صحیح نیست، برای اینکه درآمدهایی که از کالاهای وارده بنام اطلاق بازرگانی میگیرند هر چه در ولایات و سرحدات اطلاق بازرگانی کمتر وجود داشته باشد بنفع اطلاق بازرگانی تهران است که اینجا با تجلیل و تکمیل تمام این وسائلی که ملاحظه میفرمائید برقرار است اما يك اطلاق بازرگانی فرضاً در بوسه باشد با رهش نمیدهند باید ۵۰ مرتبه تقاضا بکنند تمنی بکنند هم او را بدهند و نمیدهند و همینطور شاید اطلاق بازرگانی مرکز تشخیص داد که در بندر پهلوی که یکی از بنادر بازرگانی قدیمی است اطلاق ندهند (انتهاج - همینطور هم هست) هست که دیگر بدتر، عرض کردم جناب آقای وزیر فعلی بازرگانی ممکن است موافقت بکنند اما بيك وزیر بازرگانی دیگر ممکن است بیاید که اونو که اطلاق بازرگانی طهران باشد و موافقت نکند، این نمیشود، این طریق بایستی معین شود بایستی اینطور باشد که در تمام نقاطی که تاجرو وجود دارد در يك حدود معین و جریبان بازرگانی مشخص اطلاق هم لازم هست، اگر در تهران لازم نیست آنها هم لازم نیست اگر مردم عوارض میپردازند خودشان هم باید اطلاق بازرگانی داشته باشند باقیومیست اطلاق بازرگانی مرکز و وزارت بازرگانی نمیشود حق اقتضای وزارت بازرگانی است که در دور ازمز مرکز سکونت را از يك عده ای که بنده با ایشان هم مدرسه

دارند و جان میکنند سلب کرد این صحیح نیست (صحیح است) (انتهاج - خود آقای خرازی هم موافقت) مطلب دیگر اینکه در این ماده بیست و یکم دیده شده که در حساب مخصوص مذکور در ماده ۱۹ در حساب مخصوص بنام اطلاق بازرگانی هر نقطه در بانک ملی ایران ریخته میشود و طبق آیین نامه ای که از طرف اطان بازرگانی تهران پیشنهاد میشود وزارت بازرگانی خواهد رسید به مصرف میرسد، اگر جناب اجل اکرم اعظم اطلاق بازرگانی تهران خواست همه را بصرف خودش برساند تکلیف جاهای دیگر چیست؟ (صحیح است) من موافقت با اصل لایحه دارم منتهی شرايطش صحیح نیست موافقت قابل اصلاح است پیشنهاد هم تقديم میکنم آقایان هم از نظر حفظ حقوق موکلین خودشان البته پیشنهادهای لازم را میدهند و اصلاحات لازمی که واقماً باید بشود در این لایحه بشود که فراموشدم گرفتاری يك بدبختی تازه ای نشوند.

رئیس - آقای عابدی نوری مخالفید؟

(عابدی نوری - بله) بفرمائید

خرازی (مخبر کمیسیون بازرگانی) - دو نفر صحبت کردند اجازه بدهید بنده توضیح بدهم

رئیس - به آقای عابدی اجازه داده شده بعد از ایشان

عمید نوری - لایحه اطلاق بازرگانی که فعلاً مطرح است بنظر بنده بکیفیتی که حالا آمده مجلس قابل طرح نیست (صحیح است) برای اینکه یکی از مواد این لایحه، بلکه چند ماده اش مربوط بآمدن کشور است و این مبیایستی در کمیسیون دارائی مطرح شده باشد و در آنجا رسیدگی شده باشد و گزارش کمیسیون دارائی هم بیاید، از جمله قسمت پنج ماده ۲۰ است که عوارضی که بنام اطلاق های بازرگانی از بانکها و شرکتهای و بازرگانان و اصناف وابسته بازرگانی گرفته میشود آن معادل است با صدی يك و نیم مالیات این يك ماده کاملاً مالیاتی و کاملاً دارائی است (صحیح است) و بنده می بینم این لایحه مختصراً با مضای رئیس کمیسیون بازرگانی آقای اخوان است و اصلاً بکمیسیون دارائی نیامده بنابراین از نظر آیین نامه ای بنده خواستم این نکته را در شور کلیات بعرض برسانم و عرض کنم که این اشکارا دارد علاوه واقماً این پولی که گرفته میشود بنام صدی يك و نیم که شاید از آنچه ناجمال بوده است بیشتر هم باشد و از تمام طبقات بنام حدود و معین و جریبان بازرگانی مشخص اطلاق هم لازم هست، اگر در تهران لازم نیست آنها هم لازم نیست اگر مردم عوارض میپردازند خودشان هم باید اطلاق بازرگانی داشته باشند باقیومیست اطلاق بازرگانی مرکز و وزارت بازرگانی نمیشود حق اقتضای وزارت بازرگانی است که در دور ازمز مرکز سکونت را از يك عده ای که بنده با ایشان هم مدرسه

بودم در ارتقا نمودن ایشان ارادت دارم خودشان هم میدانند بنده معتقد هستم این صدی بک ونیم که در تمام مملکت گرفته میشود و متن کز میشود در تهران در اطاق بازرگانی و حتی بند ششم من نمیدانم شنیدم که بعضی از این و حوه در بعضی از بانکهای دیگر بعمامات میروند (خرازی) تکدی می گیرند و از این وجوه استفاده می شود بنده اینرا شنیدم و جای تعجب است که بطور بولیکه از مردم گرفته میشود برای اطاق بازرگانی مملکت و مملکت هم منحصر به تهران نیست تمام ایران است در تمام استانها و شهرستانهای مابین استی اگر چه یول و همچون زول گرفته میشود که نمیدانم اطاق بازرگانی چه بکنند که بعامارت بخردیم اطاق بازرگانی بکنند چاهخانه بخردیم بکنند که بنده مکرر رفتم آنجا و گزارش را در اطاق بازرگانی شنیدم بامازادش را با یک تاسیس بکنند مارت بر یکا بکنند این آقا حق مردم شهرستانهاست (صحیح است) و من با این گزارش مخالف هستم برای اینکه این لایحه اطاق بازرگانی تهران است عملاین طور است باینجهت بنده معتقد هستم که مطالعه کامل باین کیفیت نشده این باید بیاید کمیسیون دارائی و از این جهت هم رسیدگی بشود معلوم بشود چه باید بشود اشکال دیگری که بنده در این لایحه می بینم در ماده ۲۴ است که بنظر بنده خیلی مهم است و آن اینست که در اینجا معاملات خارجی را برای تجارت منحصر بشرایطی کرده که بنده آن شرایط را قبول دارم علی الاصل اما تشخیص اینکه کسی واجد این شرایط هست یا نیست منحصر آدر اختیار اطاق بازرگانی است یعنی حق اعتراض و ایراد بنظری که اطاق بازرگانی میدهد در این لایحه پیش بینی نشده یعنی اگر یک شخص بخواهد معامله خارجی بکند طبق ماده ۲۴ بایستی واجد شرایطی باشد و تشخیص آن اطاق بازرگانی داده شده است معنی این کار چیست؟ یعنی کار رقیبی بدست رقیب دیگری سپرده شده که آن رقیب منحصراً اراده او حکومت میکند بدون این که حق اعتراضی نسبت باین موضوع باشد بنده خودم در صنف دیگری هستم که بنام صنف و کلای دادگستری هم تقریباً یک چنین چیزی هست در قانون ما که هر کس پروانه بخواهد باید قانون و کالا بدهد اما آنجا بک حق اعتراضی ما قائل شدیم که اگر قانون و کالا رد کرد آن اعتراض را و منطبق با قانون نبود تقاضا کننده حق دارد برود مرتبه بالاتر بجای که انتظامی شکایت کند و رأیش را ملغی کند ولی اینجا منحصراً این اختیار در دست در اختیار اطاق بازرگانی است اطاق بازرگانی هم از تجار محترم کشور ما هستند ممکن است بیک تاجر محترم دیگری بخواهد پروانه بگیرد برای معاملات خارجی این بگوید

پروانه نمیدم این شخص برود بکی شکایت کند؟ کدام مرجع بعقش رسیدگی کند؟ این بک اشکال عمده است که بنظر بنده باید حل شود و البته هم باید شرایطی باشد که هر کس بدون جهت در معاملات خارجی بدون اینکه صلاحیت داشته باشد وارد نشود که باعث جربانی شود و هم جلوی این اختیار نامحدود که اطاق بازرگانی داده می شود گرفته شود این بود مخالفتی که بنده داشتم عرض کردم (احسن)

رئیس - این لایحه شور اول است همینطور که آقای عمیدی نوری گفتند صدی نیم نسبت به عرضی که برای اطاق بازرگانی گرفته میشود اضافه شده نسبت سابق سابق یک درصد بوده و حالا شده یک و نیم درصد بدیهی است که کمیسیون دارائی هم باید برود البته در شور دوم میفرستم کمیسیون دارائی (صحیح است) آقای خرازی -

خرازی - (مخبر کمیسیون بازرگانی) بنده از همکاران محترم تمنی دارم که بعرض ناقابل بنده توجه بفرمایند هر کدام که مطابق میل و عقیدهشان نبود تشریح بیاورد اینجا توضیح بدهند یا توضیح بخواهند آقایان باید توجه داشته باشند در اسفندماه ۱۳۰۹ در زمان اعلیحضرت فقید که قانون انحصار تجارت خارجی از تصویب مجلس شورای ملی گذشت تا بحال از نظر اینکه کارها همه در تهران متمرکز شده و ب اصطلاح معروف هر کس بیجاری نزد دیگر است بیشتر گرم میشود اغلب بلکه اکثر و اگر در تهران تمرکز پیدا کرده و این یکی از عیوب قانون انحصار تجارت خارجی است که تهران بجد و اندازه بزرگ شده و شهرستانها علاوه بر اینکه تجار و ملاکیش تهران رو آورده اند و مقیم شده اند طبقات متوسط هم مانند زارع و کشاورز هم از نظر اینکه تهران بان ارزان است ظالم و تعدی و ستم ماوردین کمتر است و آزادانه میتوانند زندگی کنند آمده اند اینجا بنده بتهادت آقایان باینکه وکیل تهران هستم چه وقت از این تمرکز دفاع نکردم یعنی موافق این تمرکز نیستم و حتی مخالف این تمرکز هستم برای اینکه ایران عبارت از تهران نیست تمام شهرستانهای ایران جزء ایرانست و ما عاقبت مندم که همه ایرانیا در رشته های مختلف و در کلیه شعون اجتماعی کشور ترقی بکنند و کار منحصراً به تهران نباشد ولی متأسفانه این عمل نشده و باز بشهادت خود همکاران محترم بنده همیشه دارای این عقیده بوده و از این تر دفاع کرده ام که دولت باید مقرراتی وضع کند که مردم با رضایت و رغبت و حتی آوائتاز هائی راجع بشهرستانها مقرر کنند که در تهران نباشد و مردم ولایات برگردند بشهرستانها و شهرستانهای خالی از سکنه نباشند (مهندس جعفرودی - این لایحه اطاق بازرگانی است)

اجازه بفرمائید این لایحه عنوان خاصی دارد ولی لایحه آزادی تجارت که از تصویب مجلس سنا گذشته و آمده و در مرتبه هم در هیئ محضر آقایان محترم طرح شده و آقایان می رای سکوت داده اند، آن منظور آقایان را تا من نمیکنند بنده چون خودم افتخار این را دارم که بازرگان کوچکی هستم بازرگان بکی باید سرمایه داشته باشد و بکی سروکارش با عدد باشد، اینک جناب آقای عمیدی نوری فرمودند که این لایحه مالی است و باید بکمیسیون دارائی مجلس برود، باینکه بنده خودم افتخار همکاری دارم در کمیسیون دارائی و ایشان هم عضو کمیسیون دارائی (عمیدی نوری) بله تشریف نمی آوری اینک دفعه اشتباه شود اولاً این در آمد بهیچوجه از تطبیق با درآمد مملکت ندارد برای اینکه هر کس صد تومان مالیات می دهد ۱۰ ریال هم می دهد برای مخارج اطاق بازرگانی هیچ ربطی بدرآمد دولت ندارد تجار نهایت رغبت و میل در موقع پرداخت مالیاتشان این مبلغ را می پردازند همینطور شرکت های تجاری، توجه بفرمائید از آقایان و کلای دادگستری هم این مبلغ گرفته نمی شود، مقام ریاست هم که فرمودند این در کمیسیون اضافه شده این در کمیسیون اضافه نشده این قانون چندین سال است در قانون مالیات بر درآمدی که در سال پیش از کمیسیون مشترک مجلسین گذشت اول صدی بک بود، تبدیل شد صدی یک و نیم (مهندس هدایت) رد شد دو مرتبه گذاشتند عرض کنم آقایان بنده یک خواهشی کردم عرض کردم بعرض ناقابل بنده توجه بفرمائید بعد هم بیائید اینجا جواب بدهید اینک گفته شد در آمد شهرستان ها را اختصاص نمی دهند بخودش صحیح نبود در اطاق بازرگانی تهران چیزی نیست هر شهرستانی هر چه در آمد دارد بخودش اختصاص می دهند، قانون هم منظور است و آنرا دارائی های شهرستانها بدون اینکه منتقل بتهران کنند در اختیار اطاق بازرگانی آن شهرستان میگذارد (ابتهاج - اینطور نیست، مال بندر بهلوی اینطور نیست، هیچ جا اینطور نیست) آوقت از تهران هم بطور متوسط تا حالا سالی یک میلیون و دوست هزار ریال بعضی نقاط یعنی شهرستان هائی که در آمد اطانشان کفایت خرجشانرا نمیکند از محل اطاق تجارت تهران بآنها کمک شده بنده برای اینکه مؤید نظریات همکاران محترم مخصوصاً نمایندگان شهرستانها باشم دوتا آمار برای آقایان اینجا تهیه کرده ام که بعرض مجلس محترم میرسانم، یکی تعداد کارتهای بازرگانی است که در سال ۳۰۵ برای تهران صادر شده و یکی هم آمار کارتهای بازرگانی

است که در شهرستانها صادر شده یکی هم در اطاق بازرگانی تهران است، یکی هم در آمد های اطاق های بازرگانی شهرستانها است، صورت در پیش هم هست ولی بنده نمیخواهم وقت مجلس محترم را بگیرم، هر کدام از آقایان محترم که ملاحظه دارند سؤال بفرمایند بنده عرض میکنم که شهرستانها چندر بازرگان دارد، عرض کنم در تهران جمعاً ۳۰۲۵ بک کارت بازرگانی صادر شده و در تمام شهرستانها ۹۱۴ بک، خوب آقایان توجه کنید که چقدر کار در تهران متمرکز شده بی جهت، در تهران تنها ۳۰۲۵ کارت صادر شده و در تمام شهرستانها ۹۱۴ بک، یکی از همکاران محترم آقای کدیور فرمودند در مشهد چندتا کارت صادر شده، مشهد مرکز استانی است که بعقیده بنده یکی از استانهای اقتصادی مازراسان است، البته یکی هم آذربایجان است ولی خراسان اگر آقایان بجزرانیاش توجه داشته باشند دارای منطقه حاره است معتدله است سرد هم هست یعنی انواع و اقسام محصولات کشاورزی در آنجا بعمل بیاید که برای صادرات ما بسیار مفید است در مشهد که مرکز استان است ۱۵ بک کارت بازرگانی صادر شده یعنی ۱۵ نفر تاجر در مشهد کار آقایان و کلای دادگستری هم این مبلغ گرفته نمی شود، مقام ریاست هم که فرمودند این در کمیسیون اضافه شده این در کمیسیون اضافه نشده این قانون چندین سال است در قانون مالیات بر درآمدی که در سال پیش از کمیسیون مشترک مجلسین گذشت اول صدی بک بود، تبدیل شد صدی یک و نیم (مهندس هدایت) رد شد دو مرتبه گذاشتند عرض کنم آقایان بنده یک خواهشی کردم عرض کردم بعرض ناقابل بنده توجه بفرمائید بعد هم بیائید اینجا جواب بدهید اینک گفته شد در آمد شهرستان ها را اختصاص نمی دهند بخودش صحیح نبود در اطاق بازرگانی تهران چیزی نیست هر شهرستانی هر چه در آمد دارد بخودش اختصاص می دهند، قانون هم منظور است و آنرا دارائی های شهرستانها بدون اینکه منتقل بتهران کنند در اختیار اطاق بازرگانی آن شهرستان میگذارد (ابتهاج - اینطور نیست، مال بندر بهلوی اینطور نیست، هیچ جا اینطور نیست) آوقت از تهران هم بطور متوسط تا حالا سالی یک میلیون و دوست هزار ریال بعضی نقاط یعنی شهرستان هائی که در آمد اطانشان کفایت خرجشانرا نمیکند از محل اطاق تجارت تهران بآنها کمک شده بنده برای اینکه مؤید نظریات همکاران محترم مخصوصاً نمایندگان شهرستانها باشم دوتا آمار برای آقایان اینجا تهیه کرده ام که بعرض مجلس محترم میرسانم، یکی تعداد کارتهای بازرگانی است که در سال ۳۰۵ برای تهران صادر شده و یکی هم آمار کارتهای بازرگانی

نداشت یعنی بک دوک تخریبی نداشت، یک کیلو قند تولید نمیکرد و حالا باید خدمت آقایان عرض کنم متجاوز از سه میلیون دوک تخریبی و بسیار باقی دارد و ضمناً هم سالی هفتصد هزار تن قند زسرک تهیه میکنند که صد هزار تن را خودش مصرف میکنند و این شصدهزار تن بقیه را صادر میکنند، این مطالبی که خدمت آقایان عرض میکنم با مطالعه است با آمار است اغراق نگفته ام - آقایان کارها در تهران متمرکز شده و نتیجه آن هم این بوده است که شده ملاحظه بفرمائید یک کسی میخواهد مسافرت برود میگویند بیا مرکز گذرنامه بگیر میخواهد حج برود میگویند که بیلطو دوسره هوا بیا را در طهران بگیر خوب نمیخواهد باطیاره برود با یک چیز دیگری میخواهد برود یا فرض بفرمائید کمیسیون ارز است الان لایحه ای از تصویب کمیسیون بازرگانی و دارائی گذشته راجع باینکه قانون ارز را بانک ملی اجرا را عهده بگیرد و در تمام شهرستانها هر کس برای امور بازرگانی و یا مسافرت میخواهد ارز بگیرد به شعبه بانک ملی مراجعه کند با ارز بدهند اینها را باید کمک بفرمائید بشود ولی اینکه نسبت میدهند اطاق بازرگانی تهران که عمارت خریده یا بوجه اش در بانکهای دیگر است بنده اینجا صریحاً عرض میکنم خود آقای تجدید وزیر بازرگانی که بنده افتخار همکاریشان را در اطاق بازرگانی داشتم میدانند تمام وجوه مازاد درآمدهای مستمر که همان یک و نیم درصد مالیات بر درآمد باشند درآمدهای دیگر که بر حسب قوانین دریافت میشود راجع به سرتی فیکادورژین یا حتی داری باغیره تمام در بانک ملی ایران شعبه مرکزی متمرکز میشود و در هیچ بانکی تا حالا اطاق بازرگانی تهران بک دينار از وجوه خودش را نگذاشته و بک دينار هم غیر از آن بوجه ای که بوزارت بازرگانی پیشنهاد شده پرداخت نشده و بعرض دیگر نرسیده اما ما آمدیم سر این تذکری که داده شد - هم حق میدهم همین آقای وزیر بازرگانی یک آدم متجددی است اسم با مسامحتی است بنده از آن افرادی هستم که طرفدار این هستم که تمام نقاطی که اهمیت بازرگانی در اطاق بازرگانی داشته باشد (صاری) بدون اینکه آقایان سرداشته باشد اجازه بفرمائید ولی چیزی که هست شما ملاحظه میفرمائید برادر محترم بنده آقای دشتی و با آقای بوشهری هم شاید خوششان نیاید بوشهر یک موقعی اهمیت بازرگانی مهمی داشت یعنی قبل از این که راه تبدیل براه آهن شود و بندر خرمشهر بندر شاهپور مرکز تبدیل کند بوشهر یکی از بناوری بود که مهمترین بنادر خلیج فارس بود و اهمیت بازرگانیاش حتی از تهران زیادتر بود و یاهمین بندر بهلوی که آقای ابتهاج همکار محترم و کیش

هستند و حق دارند دفاع کنند قبل از این که روسیه تزاری تبدیل بشوری شود و تجارت دست تجار و کارخانجات و سازندگان محلی بود بشهر بهلوی یکی از بناور مهم محسوب میشد لیکن متأسفانه چون حالا در کشور سایه ما تجارت صدر در دست دولت است آن اهمیت سابق را ندارد بوشهر تمام در آمد بازرگانی در سال یانصد تومان است یعنی از محل ۱۵ درصد در آمد بوشهر یانصد تومان است کارت بازرگانی راهم بنده عرض میکنم ۲۸ نفر کارت بازرگانی گرفته اند خوشبختانه از مشهد که مرکز استان است زیادتر گرفته اند

رئیس - آقای خرازی رعایت وقت راهم بفرمائید

خرازی - الان تمام میشود (صاری) اگر اینطور باشد بوشهر بخر از این هم می شود) عرض کنم اینهم که جناب آقای عمیدی نوری فرمودند که در ماده ۲۴ قید شده منحصر آدر کارت بازرگانی و اطاق بازرگانی تهران بنده هم چیزی نیست در هر شهرستانی مطابق قانون خود اطاقهای بازرگانی محل کارت بازرگانی میدهد البته در تهران هم کارت را اطاق بازرگانی میدهد آقایان در تجارت هم مثل سایر چیزها باید تا وضع مانع عوض نشود ما نمیتوانیم در مقابل این ترقیاتی که ممالک راقیه کرده اند قد علم کنیم بنده دو مملکت را برای مثال عرض می کنم یکی آلمان و یکی ژاپن در جنگ هر دو شکست خوردند هر دو له شده و خرد شدند و حالا وضعشان طوری شده که در ۱۹۰۶ بین ۱۱۴ ملی در صد صادراتشان از قبل از جنگ یعنی از قبل از ۱۹۳۹ زیادتر بوده است جناب آقای عمیدی نوری اگر بخواهند همین طوری اشخاص تجارت بکنند و وزارت بازرگانی و اطاق بازرگانی اشخاص را شناسند نمیشود از خارجه مکاتبه میکنند و می گویند که فروشندگان کثیرا کیت فروشندگان سبزه کیت فروشندگان پنبه کیت وارد کنندگان آهن کیت؟ اینها را باید شناسند تقاضای کارت هم بک شرایطی دارد تحت آن شرايط که تا حالا بوده بنده سراغ ندارم بک بازرگانی بیاید بگوید که آقا من رفتم مطابق مقررات مراجعه کردم بنده کارت بازرگانی ندادند چه در طهران و چه در شهرستانها داده شده بند دخیلی مندرت میخواهم وقت آقایان را گرفتم امیدوارم در مواد یک بیک توضیحات لازم بدهم و آقایان قانع بشوند که این قانون را زودتر بگذرانند که انشاء الله اوضاع بازرگانی، یک سر و صورتی بگیرد

رئیس - آقای وزیر بازرگانی

وزیر بازرگانی (تجدید) بنده با اظهاراتی که چند نفر از همکاران کردند مشخص می دهیم که این لایحه باید مجدداً

بر گردد بکمیسیون و در آنجا نمایندگان محترم نظر خود را بنده بهتر خواهد بود همین قدر حضور آقایان عرض کنم دولت بهیچ وجه قرقی بین اطاق بازرگانی تهران و اطاق بازرگانی بوشهر نخواهد گذاشت (احسن) و با هم می گویم چون اعتراض کرده بودند یکی از آقایان راجع بتمرکز وجوه اطاق بازرگانی در بانکهای دیگر آقای خرازی گفتند که اطاق بازرگانی تهران وجوهش در بانک ملی است بنده جدآ تکذیب می کنم و هیچ چیزی نیست

رئیس - طبق تقاضای آقای وزیر بازرگانی لایحه اطاق بازرگانی بر میگردد به کمیسیون

۵. طرح گزارش

کمیسیون خارجه راجع بسازمان ومقررات استخدامی وزارت امور خارجه

رئیس - گزارش کمیسیون خارجه راجع بسازمان وزارت امور خارجه مطرح است قرائت میشود

(بشرح آتی قرائت شد)

گزارش از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی

لایحه شماره ۲۲۹۵ دولت راجع به سازمان و آئین نامه استخدامی وزارت امور خارجه در کمیسیون امور خارجه مورد رسیدگی قرار گرفت و برای مدافعه بیشتر به سو کمیسیونی مرکب از پنج نفر آقایان اعضاء کمیسیون خارجه ارجاع و این سو کمیسیون در جلسات هدیده با حضور آقای وزیر امور خارجه بمواد آن رسیدگی و با اصلاحات لازم جهت تصویب بکمیسیون تقدیم و کمیسیون نیز در چند جلسه نظریه سو کمیسیون را مطالعه و با اصلاحاتی در جلسه ۱۴ دیماه ۳۵ بتصویب رساند و جهت اظهار نظر بکمیسیون محترم استخدام ارجاع گردید

کمیسیون مزبور نیز در جلسه ۲۱ بهمن ماه ۳۵ با اصلاحاتی آنرا تصویب و این اصلاحات نیز در جلسه هفتم اسفندماه ۳۵ در کمیسیون امور خارجه مورد دقت قرار گرفته و مورد تأیید واقع و با مختصر اصلاح عبارتی تصویب و اینک ضمن ماده واحده ای گزارش آن را تقدیم و تقاضای تصویب دارد

مخبر کمیسیون امور خارجه - محسن مرآت اسفندیاری

ماده واحده - مجلس شورای ملی قانون سازمان و استخدام وزارت امور خارجه را که متضمن ۲۲ ماده میباشد تصویب می نماید.

فصل اول

سازمان وزارت امور خارجه

قسمت اول: سازمان مرکزی

قسمت دوم: سازمان نمایندگی های شاهنشاهی

فصل دوم

طبقات کارمندان وزارت امور خارجه

قسمت اول: طبقه سیاسی و کنسولی

قسمت دوم طبقه اداری

فصل سوم

طبقات سیاسی و کنسولی و ارتقاء

قسمت اول: مقامات سیاسی و کنسولی

قسمت دوم: ارتقاء

فصل چهارم

اعزام ماور بخارجه

سازمان وزارت امور خارجه

فصل اول

سازمان وزارت امور خارجه

ماده ۱ - سازمان وزارت امور خارجه بقرار زیر خواهد بود:

قسمت اول: سازمان مرکزی

قسمت دوم: سازمان نمایندگیهای شاهنشاهی در خارجه

قسمت اول - سازمان مرکزی

الف - حوزه وزارت:

وزیر امور خارجه

معاون سیاسی و پارلمانی

معاون اداری

شورای عالی سیاسی

تشریفات

مشاورین حقوقی

منشی مخصوص وزیر

منشی مخصوص معاونین

اداره رمز

بازرسان وزارت:

اداره محرمانه

ت - مدیر کل سیاسی که مسئول ادارات زیر میباشد وزیر نظرمعاون سیاسی انجام وظیفه می نماید.

۱ - اداره اول سیاسی

۲ - اداره دوم سیاسی

۳ - اداره سوم سیاسی

۴ - اداره چهارم سیاسی

۵ - اداره پنجم سیاسی

امور مربوط به مناسبات سیاسی با کشور های خارجه میان این ادارات تقسیم میشود.

۶ - اداره اطلاعات و مطبوعات

۷ - اداره امور اقتصادی

۸ - اداره امور مرزی و نقشه برداری

۹ - اداره روابط فرهنگی

۱۰ - اداره سازمانهای بین المللی

۱۱ - اداره عهد و امور حقوقی

۱۲ - اداره همکاریهای بین المللی

ج - مدیر کل اداری که مسئول ادارات زیر میباشد وزیر نظرمعاون اداری انجام وظیفه می نماید.

۱ - اداره انتظامات

۲ - اداره حسابداری

۳ - اداره دفتر و بایگانی

۴ - اداره کارگزینی

۵ - اداره کتابخانه

۶- اداره تابعیت و مهاجرت و پناهندگان
 ۷- اداره سجلات و احوال شخصیه
 ۸- اداره گذرنامه و روادید
 ۹- اداره ترجمه
 تبصره - عده کارمندان سازمان وزارت امور خارجه طبق صورت بیوست تعیین می گردد.
 ماده ۲ - معاون اداری وزارت امور خارجه از میان مأمورین عالیرتبه آن وزارت که استعفا یا استعفاء یافته باشند انتخاب خواهد شد.
 ماده ۳ - معاون اداری برای مدت پنج سال بنا پیشنهاد وزیر امور خارجه و با تصویب هیئت وزیران تعیین میگردد در صورت فوت یا استعفاء یا احراز عدم صلاحیت تجدید انتخاب بترتیب فوق صورت خواهد گرفت. معاون اداری چنانچه از سمت خود استعفاء دهد حق مأموریت خارج رانا انقضای دوره پنجساله نخواهد داشت.
 ماده ۴ - مدیران کل و رئیس تشریفات باید لاقفل مقام وزیر مختاری و رؤسای ادارات سیاسی باید لاقفل دارای مقام راینی سفارت کبری و رؤسای سایر ادارات لاقفل دارای مقام راینی سفارت باشند.
 ماده ۵ - اعضای شورایی عالی سیاسی برای شور در مسائل سیاسی ازین سفیر کبیران کاریری و وزیر مختاران از طرف وزیر مختاران از طرف وزیر امور خارجه تعیین می شوند عده اعضای شورای مزبور حداکثر ۱۱ نفر خواهد بود.
 ماده ۶ - ریاست شورایی عالی سیاسی با وزیر امور خارجه میباشد و در غیاب او معاون سیاسی قائم مقام وی خواهد بود.
 ماده ۷ - شورایی عالی سیاسی آئین نامه طرز کار و وظایف خود را تنظیم مینماید و پس از تصویب وزیر امور خارجه بموقع اجرا خواهد گذاشت.
 ماده ۸ - مشاورین حقوقی وزارت امور خارجه ازین حقوقدانان درجه اول تعیین میشوند در صورتی که از بین استادان دانشگاه انتخاب شوند وزارت امور خارجه در حدود اعتبارات مصوبه حق الزحمه با آنان پرداخت خواهد نمود.
 ماده ۹ - بازرسان وزارتی از میان مأمورین عالیرتبه وزارت امور خارجه که مقام آنان کمتر از راین سفارت کبری نباشد انتخاب میشوند و عده آنان حداکثر دهم نفر خواهد بود برای هر یک از ادارات نیز مشاور تعیین می گردد این مشاورین ازین دبیر اول ها و راین ها انتخاب میشوند ماده ۱۰ - معاونین کلیه ادارات مرکزی اعم از سیاسی و اداری باید لاقفل دارای مقام دبیر اولی سفارت باشند.
 ماده ۱۱ - برای رسیدگی و شوردر

- ۶ - برزیل
- ۷ - بلژیک
- ۸ - بلغارستان
- ۹ - پرتغال
- ۱۰ - تونس
- ۱۱ - چکوسلواکی
- ۱۲ - حبشه
- ۱۳ - دانمارک
- ۱۴ - رومانی
- ۱۵ - سوئد
- ۱۶ - سوریه
- ۱۷ - شیلی
- ۱۸ - فنلاند
- ۱۹ - کانادا
- ۲۰ - لوکزامبورگ
- ۲۱ - لهستان
- ۲۲ - مجارستان
- ۲۳ - مراکش
- ۲۴ - مکزیک
- ۲۵ - نروژ
- ۲۶ - ونزوئلا
- ۲۷ - هاشمی اردن
- ۲۸ - هلند
- ۲۹ - یوگوسلاوی
- ۳۰ - یونان
- ۳۱ - نمایندگی دائمی ایران در دفتر اروپائی سازمان ملل متحد در ژنو
- ج - سر کنسولگریها :
 ۱ - ازبیر
 ۲ - استانبول
 ۳ - بصره
 ۴ - بغداد
 ۵ - بمبئی
 ۶ - پاریس
 ۷ - ژنو
 ۸ - سانفرانسیسکو
 ۹ - سلیمانیه
 ۱۰ - شیکاگو
 ۱۱ - کربلا (مهده دار امور کنسولیاری نجف)
 ۱۲ - کلکته
 ۱۳ - کویته
 ۱۴ - لندن
 ۱۵ - میلان
 ۱۶ - نیویورک
 ۱۷ - هامبورگ
 ۱۸ - هرات
 د - کنسولگریها :
 ۱ - چخان سور
 ۲ - حلب
 ۳ - خانقین
 ۴ - طرابوزان
 ۵ - کویت
 ماده ۱۰ - وزارت امور خارجه میتواند لئی الاقتضاء در حدود اعتبارات مصوب با تصویب هیئت وزیران و کمیسیون خارجه مجلسین نمایندگیها را ارتقاء داده و ادارات

و نمایندگی جدید تأسیس و یا بعضی از ادارات و نمایندگیهای موجود را منحل نماید و نیز میتواند بعضی از نمایندگیها را ضمیمه نمایندگی دیگر کند و یا درجه نمایندگیها را تغییر دهد.
 ماده ۱۱ - در هیچیک از سفارتها نباید بیش از یک راین تعیین شود سفارتهای کبری یک راین - سفارت کبری و در صورت ضرورت میتوان یک راین سفارت و مأمور دیگری با مقام وزیر مختاری تعیین نمود و در نمایندگی دولت شاهنشاهی در سازمان ملل متحد تعداد راینن موقوف بشظر و احتیاج وزارت امور خارجه خواهد بود.
 ماده ۱۲ - عده کارمندان نمایندگیها بنا بر احتیاج تعیین میشود و در صورت حداکثر تعداد کارمندان علاوه بر رئیس مأموریت در سفارت کبری و نمایندگی ایران در سازمان ملل متحد ۸ نفر و در سفارت ۵ نفر و در سر کنسولگری ۵ نفر و در کنسولگری سه نفر خواهد بود تجاوز از این عده جایز نیست مگر با پیشنهاد دولت تصویب کمیسیون امور خارجه مجلسین.
 فصل دوم
 طبقات کارمندان وزارت امور خارجه
 قسمت اول - طبقه سیاسی و کنسولی.
 ماده ۱۸ - کلیه کارمندان وزارت امور خارجه اعم از شاغل و منتظر خدمت که در تاریخ تصویب این قانون جزء طبقه سیاسی و کنسولی هستند در این طبقه باقی خواهند ماند.
 ماده ۱۹ - شرایط ورود داوطلبان طبقه سیاسی و کنسولی وزارت امور خارجه بقرار زیر است :
 ۱ - موفق شدن در امتحانات ورودی که از طریق مسابقه بعمل میآید.
 ۲ - طی کردن دوره کارآموزی و دریافت گواهینامه شایستگی از شورایی عالی امور کارگزینی.
 ماده ۲۰ - وزارت امور خارجه در صورتیکه منع قانونی برای استخدام جدید نباشد تعداد کارمندان مورد نیاز و تاریخ شرایط شرکت در مسابقه ورودی را با اطلاع عموم خواهد رسانید.
 ماده ۲۱ - داوطلبان شرکت در مسابقه ورودی باید واجد شرایط زیر باشند :
 ۱ - ایرانی الاصل
 ۲ - تندرستی و نداشتن نقص بدنی
 ۳ - حداقل سن ۲۳ و حداکثر ۳۲ سال
 ۴ - انجام خدمت زیر پرچم با در دست داشتن برگ معافیت دائم
 ۵ - عدم محکومیت به جتعه یا جنسایت
 ۶ - عدم معرفیت بفساد اخلاق
 ۷ - داشتن گواهینامه ایسائس یا بالاتر

در رشته های علوم سیاسی یا اقتصادی یا قضائی
 ماده ۲۲ - در صورتیکه مدارک تحصیلی در رشته های سه گانه مندرج در بند ۷ ماده ۲۱ از کشورهای خارجه صادر شده باشد ارزش آن باید قبلا بگواهی مقامات صلاحیت دار فرهنگی ایران برسد و برای خدمت در وزارت امور خارجه نیز مورد تأیید شورایی عالی امور کارگزینی قرار گیرد.
 ماده ۲۳ - وزیر امور خارجه هیئت متعنه را مرکب از اشخاص زیر تعیین مینماید :
 ۱ - دو نفر از استادان دانشکده حقوق دانشگاه تهران
 ۲ - متعنهین زبانهای خارجه از دانشکده ادبیات دانشگاه تهران.
 ۳ - دو نفر از رؤسای وزارت امور خارجه
 ۴ - یک نفر از مشاورین حقوقی وزارت امور خارجه
 ۵ - رئیس اداره کارگزینی
 ماده ۲۴ - داوطلبان باید مواد زیر را امتحان بدهند :
 ۱ - حقوق اساسی ایران
 ۲ - حقوق بین المللی عمومی
 ۳ - حقوق بین المللی خصوصی
 ۴ - کلیات راجع به علوم اقتصادی
 ۵ - کلیات راجع به حقوق مدنی ایران
 ۶ - تاریخ دیپلماسی ایران
 ۷ - جغرافیای اقتصادی ایران
 ۸ - تاریخ دیپلماسی عمومی
 ۹ - یکی از چهار زبان - انگلیسی - فرانسه - روسی - آلمانی
 ۱۰ - تلخیص یک پرونده و یک گزارش
 ۱۱ - مصاحبه
 ماده ۲۵ - آئین نامه مسابقه ورودی از طرف شورایی عالی امور کارگزینی تنظیم و پس از تصویب وزیر امور خارجه بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.
 ماده ۲۶ - وزارت امور خارجه افراد مورد نیاز خود را از میان داوطلبانیکه دارای بهترین معدل نمرات در امتحانات کتبی و مصاحبه باشند انتخاب و برای کارآموزی بخدمت دعوت مینماید.
 ماده ۲۷ - داوطلبانیکه در مسابقه ورودی پذیرفته و بخدمت دعوت میشوند باید مدت یکسال بطور موقت بعنوان کارآموز به تناوب در ادارات کنسولی و بایگانی و حسابداری و یکی از ادارات سیاسی انجام وظیفه نمایند. کارآموزان مکلفند در حین کارآموزی فن ماشین نویسی فارسی را بیاموزند و در پایان دوره کارآموزی تجریر حداقل ۲۵ کلمه در دقیقه یکی از شرایط ورود به طبقه سه سیاسی خواهد بود.

ماده ۲۸ - بکارآموزان در دوران کارآموزی برابر حداقل حقوق پایه سه اندازی هر ماهه بعنوان پاداش پرداخت خواهد شد.
 ماده ۲۹ - رؤسای اداراتیکه کارآموزان زیر نظر آنان کار میکنند مکلفند نظریات خود را نسبت بطرز کار و استعداد و حسن ابتکار و اخلاق کارآموز بقیه محرمانه کتبا بداره کارگزینی اطلاع دهند تا در شورای عالی امور کارگزینی مورد رسیدگی قرار گیرد و نظریات شوری صریحاً بوزیر امور خارجه گزارش شود.
 ماده ۳۰ - وزیر امور خارجه بانوجه بنظریات شوری تصمیم قطعی نسبت به استخدام کارآموز اتخاذ خواهد نمود.
 ماده ۴۱ - بکارآموزانیکه بخدمت رسمی پذیرفته میشوند از تاریخ پایان یکسال کارآموزی پایه چهار اداری و مقام یک سیاسی (مقام دفتر دار) اعطاء خواهد شد.
 ماده ۳۲ - کارمندان جدید پس از پایان دوره کارآموزی و ورود بخدمت رسمی باید اقلا دو سال در ادارات مرکزی انجام وظیفه نمایند و از آن باموریت خارج از انقضای دو سال ممنوع است.
 ماده ۳۳ - کارمندان طبقه سیاسی و کنسولیکه با موافقت قبلی وزارت امور خارجه مشاغل دیگر دولتی را همهدار میکنند فقط نصف مدت خدمت رسمی آنها در خارج از وزارت امور خارجه جزء سنوات خدمت کاریری سیاسی آنان محسوب می شود و وزارت امور خارجه میتواند بکارمندیانی که معادل ۷ سال سابقه خدمت سیاسی کاریری داشته و یک دوره بکالت مجلسین انتخاب یا منصوب شده باشند پس از بازگشت بوزارت امور خارجه یک مقام بالاتر و همچنین بکارمندانیکه معادل ده سال سابقه خدمت کاریری سیاسی داشته و بیش از یک دوره بنمایندگی مجلسین رسیده اند بمقام وزیر مختاری ارتقاء دهد و بهر حال مدت نمایندگی مجلسین جزء خدمت رسمی کاریری منظور خواهد شد.
 ماده ۳۴ - انتقال کارمندان رسمی دولت از وزارتخانه ها و دستگاههای دولتی به خدمت طبقه سیاسی و کنسولی وزارت امور خارجه منوط به رعایت شرایط مندرجه در مواد ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ این قانون میباشد.
 ماده ۳۵ - کارمندانیکه طبق ماده ۳۴ بوزارت امور خارجه منتقل میشوند از خدمت دوره کارآموزی معاف هستند و نصف مدت خدمت رسمی آنان جزء خدمت سیاسی محسوب می شود و مقام سیاسی آنان طبق تشخیص و تصویب شورای عالی امور کارگزینی که در صورت لزوم دبیر سومی و مقام سه سیاسی تجاوزه خواهد نمود تعیین

واز تاریخ انتقال بوزارت امور خارجه اعطاء خواهد شد.
 ماده ۳۶ - کارمندانیکه طبق ماده ۳۴ بوزارت امور خارجه منتقل می شوند نباید قبل از دو سال خدمت در مرکز به مأموریت خارج اعزام شوند.
 ماده ۳۷ - از تاریخ تصویب این قانون ازدواج کارمندان وزارت امور خارجه با اتباع بیگانه جز با موافقت وزارت خارجه و تصویب هیئت وزیران مجاز نخواهد بود.
 ماده ۳۸ - کارمندان وزارت امور خارجه مطلقاً حق داشتن امتیاز و انتشار روزنامه یا مجله را نخواهند داشت و کارمند متخلف از خدمت وزارت امور خارجه برای همیشه معاف و در اختیار وزارت کار گذارده میشود.
 کارمندان وزارت امور خارجه از انتشار هر نوع کتب رسالات مقالات اعم از سیاسی علمی ادبی هنری و غیره ممنوع هستند مگر با اجازه کتبی و قبلی وزارت امور خارجه یا کارمند متخلف در این مورد نیز بترتیب بالا رفتار خواهد شد.
 قسمت دوم - طبقه اداری
 ماده ۳۹ - از کارمندان اداری وزارت امور خارجه کسانی که بر طبق مقررات بالا جزء طبقه سیاسی و کنسولی وزارت امور خارجه نمی باشند جزء طبقه اداری محسوب می شوند.
 ماده ۴۰ - شرایط ورود بطبقه اداری وزارت امور خارجه بقرار زیر است :
 ۱ - ایرانی الاصل بودن
 ۲ - حد اقل سن ۲۳ و حداکثر آن ۲۵
 ۳ - انجام خدمت زیر پرچم یا در دست داشتن برگ معافیت دائم
 ۴ - عدم محکومیت به جتعه و جنسایت
 ۵ - عدم معرفیت بفساد اخلاق
 ۶ - داشتن گواهینامه دوره کامل دبیرستان
 ۷ - توفیق در امتحانات ورودی که از طریق مسابقه بعمل می آید.
 آئین نامه مسابقه ورودی کارمندان طبقه اداری از طرف اداره کارگزینی بود و سایر تشریفات ارتقاء مقام آنها نیز باید طبق قسمت دوم از فصل سوم این قانون انجام گیرد.
 ماده ۴۱ - کارمندان اداری که برای مرکز بعنوان مترجم - ماشین نویس - بایگان - کتابدار - حسابدار - مهندس - آمارگر بدون رعایت مقررات ماده ۴۰ استخدام میشوند فقط در مرکز انجام وظیفه مینمایند.
 ماده ۴۲ - پایه استخدامی کارمندان طبقه اداری طبق مقررات قانون استخدامی کشور خواهد بود.
 ماده ۴۳ - کارمندان طبقه اداری

وزارت امور خارجه اعم از اینکه در بدو ورود بخدمت در یکی از رشته های علوم سیاسی و اقتصادی و قضائی و علوم اداری و اجتماعی دارای درجه ایسائس بوده و یا بعداً بساخت آن نائل شوند در صورت انتقال به طبقه سیاسی و کنسولی امکان پذیر خواهد بود که شرایط مندرج در مواد ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ این قانون درباره آنان رعایت شود.
 کارمندان طبقه اداری که باین ترتیب بکادر سیاسی منتقل میشوند دو سوم سنین خدمت اداری آنها جزء خدمت محسوب و مقام آنان طبق تشخیص و تصویب شورای عالی امور کارگزینی که در آن موقع از دبیر سومی و مقام سه سیاسی تجاوزه خواهد نمود تعیین و از تاریخ تصویب وزیر امور خارجه به آنان اعطاء خواهد شد. این قبیل کارمندان از یکسال کارآموزی معاف خواهند بود.
 ماده ۴۴ - وزارت امور خارجه میتواند کارمندان خود را که در تاریخ تصویب این قانون در طبقه اداری هستند با رعایت مواد ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ باموریت های سیاسی یا کنسولی که مقتضی میدانند اعزام دارد.
 ماده ۴۵ - کارمندانیکه در تاریخ تصویب این قانون در طبقه اداری هستند از حیث سنین خدمت اداری در وزارت امور خارجه بدو دسته تقسیم میشوند و هر دسته فقط تا موقعیکه در زیر تعیین می گردد متدرجاً ارتقاء خواهند یافت.
 ۱ - آنهاست که بیش از پانزده سال تمام سابقه دارند حداکثر بمقام معاون سر کنسولگری و دبیر یکمی
 ۲ - آنهاستیکه بیش از پنج سال تمام سابقه دارند حداکثر بمقام کنسول در - ر - کنسولگری و دبیر دومی.
 ماده ۴۶ - مقایسه هر یک از کارمندان اداری تا تاریخ تصویب این قانون احراز کرده اند مأخذ ارتقاء مقام بعدی آنها قرار داده می شود و مدت توقف لازم در هر مقام نیز از همین تاریخ محاسبه میگردد.
 حداقل توقف کارمندان اداری در هر مقام دو برابر حداقل مقرر در مقام آنها نیز باید طبق قسمت دوم از فصل سوم این قانون انجام گیرد.
 ماده ۴۷ - کارمندان طبقه اداری که تا بحال بمقامی بالاتر از حداکثر مقام مقرر دسته خود نائل گردیده اند بمقام فعلی آنان بمنزله آخرین ارتقاء مقام آنها خواهد بود.
 کارمندان اداری که بیش از پنج سال سابقه خدمت دارند در موقع اعزام باموریت مقام آنان با احتساب دو برابر حداقل مدت توقف در هر مقام (مقرر در ماده ۴۰) که در هر حال از دبیر سومی سفارت تجاوزه خواهد

نمود احتساب داده خواهد شد
 ماده ۴۸ - کارمندان فعلی طبقه اداری که تا کنون بأموریت نرفته اند از تاریخ تصویب این قانون مقام آنان دفتر دار خواهد بود
 ماده ۴۹ - کارمندان طبقه اداری که در تاریخ تصویب این قانون کمتر از پنج سال سابقه خدمت در وزارت امور خارجه داشته باشند یا از این بعد بکار - مندی این طبقه استخدام یا منتقل می شوند در صورت اعزام بأموریت مقام آنها دفتر داری خواهد بود و مادام که در طبقه اداری هستند فقط با همین مقام مأموریت خواهند یافت
 ماده ۵۰ - کلیه کارمندان اداره حسابداری باستثنای رئیس آن که از طرف وزارت دارائی تعیین می شود باید از بین کارمندان وزارت امور خارجه انتخاب شوند
 ماده ۵۱ - کلیه کارمندان فعلی اداره حسابداری وزارت امور خارجه (باستثناء رئیس حسابداری) آنانکه کارمند وزارت امور خارجه نیستند باید بتدریج در ظرف ششماه از تاریخ تصویب این قانون بوزارتخانه های خود عودت داده شوند
 فصل سوم
 مقامات سیاسی و کنسولی و ارتقاء
 قسمت اول - مقامات سیاسی و کنسولی
 ماده ۵۲ - مقامات و رتبه های طبقه سیاسی و کنسولی بقرار زیر است:
 ۱ - دفتر دار نمایندگان گجهای سیاسی - دبیر سوم سر کنسولی - مقام یک سیاسی
 ۲ - وابسته نمایند گجهای سیاسی - دبیر دوم سر کنسولی - مقام دو سیاسی
 ۳ - دبیر سوم نمایندگان گجهای سیاسی - مقام سه سیاسی
 ۴ - دبیر دوم نمایندگان گجهای سیاسی - کنسول در سر کنسولگری مقام چهار سیاسی
 ۵ - دبیر اول سفارت و سفارت کبری - معاون سر کنسول - مقام سه سیاسی
 ۶ - رایزن سفارت - کنسول مستقل - مقام شش سیاسی
 ۷ - رایزن سفارت کبری - سر کنسول مقام هفت سیاسی
 ۸ - وزیر مختار - مقام هشت سیاسی
 ۹ - سفیر کبیر کاربیری مقام نه سیاسی
 ماده ۵۳ - کارداران نام باید لاقبل دارای مقام رایزنی سفارت کبری باشند
 ماده ۵۴ - حداقل توقف در مقامات مذکور در ماده ۵۳ بقرار زیر میباشد
 ارتقاء از دفتر داری بوابستگی پس از دو سال دفتر داری
 ارتقاء از دبیر سوم بوابستگی پس از سه سال دبیر سوم
 ارتقاء از دبیر دوم بوابستگی پس از سه سال دبیر دوم
 ارتقاء از دبیر اول بوابستگی پس از سه سال دبیر اول
 ارتقاء از رایزنی سفارت کبری پس از دو سال رایزنی سفارت کبری
 ارتقاء از رایزنی سفارت کبری بوزیر مختار پس از سه سال رایزنی سفارت کبری
 ارتقاء از مقام مأمون بوزیر مختار پس از سه سال بوزیر مختار
 ارتقاء از مقام مأمون بوزیر مختار پس از سه سال بوزیر مختار
 ارتقاء از مقام مأمون بوزیر مختار پس از سه سال بوزیر مختار
 ارتقاء از مقام مأمون بوزیر مختار پس از سه سال بوزیر مختار

و پس از رسیدگی و اظهار نظر در امور خارجی امور کارگرفتنی مطرح نماید
 ماده ۶۱ - شورای عالی امور کارگرفتنی مکلف است در آذرماه هر سال پیشنهاد های ارتقاء کارمندان رسیدگی و با رعایت دقیق پیشرفت و تکامل علمی و تجربی کارمندان نظریات خود را تا آخر دیماه همان سال بوزیر امور خارجه تسلیم نماید
 ماده ۶۲ - ارتقاء مقام بدون وجود محل سازمانی و اعتبار بودجه و وزارت امور خارجه ممنوع است
 ماده ۶۳ - اداره کارگرفتنی موظف است پس از اینکه گزارش شورای عالی امور کارگرفتنی درباره ارتقاء کارمندان بتصویب وزیر امور خارجه رسید احکام را بتاریخ اول فروردین سال بعد تهیه نماید
 فصل چهارم
 اعزام مأمورین بخارجه
 ماده ۶۴ - حداکثر مدت مأموریت کارمندان وزارت امور خارجه در خارج چهار سال و حداقل مدت توقف آنها در مرکز وزارت امور خارجه نصف مدت توقف آنها در خارج خواهد بود
 ماده ۶۵ - در موارد فوق العاده استثنائی بنا بپیشنهاد وزارت امور خارجه هیئت دولت میتواند مدت مأموریت سفیر کبری را در خارج در سفارت کبری و نمایندگان دائمی ایران در سازمان ملل متحد مأموریت داران تمدید نماید ولی در آن واحد تعداد سفیر کبیرانی که مأموریت آنها تمدید میشود در هیچ موقع نباید از دو نفر تجاوز نماید
 ماده ۶۶ - حداقل مدت توقف در مرکز مأمورین طبقه سیاسی و اداری که بأموریت های کشور های همجوار و آسیا و آفریقا اعزام میشوند یکسال خواهد بود این قبیل مأمورین قبل از دو سال نمی توانند محل مأموریت خود را بوزیر امور خارجه منتقل شوند
 ماده ۶۷ - وزراء مختار پس از رسیدن بسن ۶۵ سال تمام و سقراطه کبار ۷۰ سال تمام طبق مقررات بازنشستگی کشوری بازنشسته خواهند شد. مدرک سن شناخته شده در موقع استخدام اخذ گردیده و در پرونده پرسنلی موجود است
 ماده ۶۸ - کارمندانیکه بنمایندگان گجها مأمور میشوند مکلفند از تاریخ دریافت هزینه سفر منتها در ظرف یکماه بمحل مأموریت خود حرکت نمایند والا منتظر خدمت خواهند شد
 ماده ۶۹ - درباره کلیه را یزنان یا وابستگان و معاونین آنان که از طرف وزارتخانه ها در نمایند گجهای سیاسی و کنسولی مأموریت می یابند باید قبلا نظر وزارت امور خارجه جلب شود این کارمندان تحت نظر رؤسای مأموریت انجام وظیفه نمایند
 ماده ۷۰ - کلیه آیین نامه ها و مقررات و اساسنامه های استخدامی وزارت امور خارجه از تاریخ تصویب این قانون ملغی است
 ماده ۷۱ - مقررات قانون استخدام کشوری باستثنای آنچه که در این قانون

تصریح شده است در مورد کارمندان وزارت امور خارجه اعلام سیاست و اداری مجری خواهد بود
 ماده ۷۲ - وزارت امور خارجه مأمور اجرای این قانون است
 مخبر کمیسیون امور خارجه
 مراسم تقدیم گزارش کمیسیون امور خارجه
 رئیس - گزارش کمیسیون امور خارجه هم قرائت میشود
 (شرح ذیل خوانده شد)
 گزارش از کمیسیون امور خارجه
 کمیسیون امور خارجه در جلسه ۲۲۹۵ دولت مربوط بسازمان و آیین نامه استخدامی وزارت امور خارجه با اصلاحاتی که در کمیسیون امور خارجه بعمل آمده بود با حضور نماینده دولت مطرح و رسیدگی و با مختصر اصلاحی تصویب و اینک گزارش آنرا تقدیم میدارد
 مخبر کمیسیون امور خارجه
 د کتر جهان شاهی
 رئیس - در این ماده واحده اجازه خواسته شده که مواد این لایحه اجرا شود ولی طبق تبصره ماده ۱۰۴ آیین نامه تمام مواد و تبصره ها باید مورد بحث و طرح واقع بشود، يك دفعه بمنوان يك ماده واحده نمیشود طرح کرد (صحیح است)
 آقای دکتر بینا .
 در این ماده واحده سازمان وزارت خارجه هم در کلیات بعنوان مخالف، اسم نوشته ام هم در مواد (احسن) کلیات را از آن جهت مخالف نوشته ام که همکاریان محترم اعضای کمیسیون خارجه گمان میکنند این توجه را نداشته اند امروز سیاست خارجی ممالک بیشتر روی اقتصاد آن ممالک است و واقعا امروز وقتی در سفارتخانه های خارجی مطالعه میکنند سفارت آمریکا سفارت فرانسه سفارت آلمان جاهای دیگر حتی سفارت شوروی وابسته های تجاری و اقتصادی آنها بهمان اندازه مهم است که کادر سیاسی آنان متأسفانه در تمام سازمانی که برای وزارت امور خارجه نوشته شده اسمی از سازمان اقتصادی نبرد در صورتیکه در فصل ۲ موقعی که طبقات کارمندان وزارت امور خارجه را اسم میدهد بهتر بود می نوشتند طبقه اول، طبقه سیاسی طبقه دوم طبقه اقتصادی طبقه سوم قسمت کنسولی و اداری، چنانچه این تجوری کلاس کرده ام برای اینکه طبقه سیاسی نمایندگان و وزارت خارجه ایران که در ممالک خارجی هستند و با آن عرایضی که بنده از پشت تریبون کردم هیچکدام، وظایف خارجی خودشان متوجه نیستند و همانطوریکه عرض کردم خودشان را با مأمور خارجی فرض میکنند بنابراین برای کادر سیاسی ایران باید يك مکتب مخصوصی در وزارت امور خارجه درست بشود و کادر سیاسی هم هیچ جای دنیا

با کادر کنسولی مخلوط نیست برای اینکه کنسول فقط تبر میزند و وزیر امضا میکند و پول میگردد قدری بالاتر از طبقه اداری است و کادر کنسولی را با کادر سیاسی نمیتوان مخلوط کرد، کادر سیاسی مقررات خیلیک را درست میگردد کادر سیاسی در بیلمای خارجی دولت میکنند در صورتیکه يك کنسول مأمور اداره است بهتر بود کادر کنسولی را از طبقه اول بر میداشتند و در قسمت دوم همینطور که عرض کردم طبقه اقتصادی را ذکر میکردند سیاست اقتصادی ممالک دنیا امروز با سیاست امثالان تطبیق میکنند یعنی ما اگر در چهار یا پنج مملکت سیاست واقعی داشته باشیم در بقیه ممالک سیاست اقتصادی داریم متأسفانه در قسمت کادر مرکزی هم بهیچوجه بکادر اقتصادی توجه نشده، همکاری سابق من وزیر بازرگانی فعلی آقای تجدد ممکن است بفرماید که ما نمایندگان اقتصادی در خارج داریم آن نماینده باید وابسته بوزارت خارجه باشد، برای تجارت خارجی قسمت اقتصادی در ممالک دیگر بقدری اهمیت میدهند که حتی کادر اقتصادی آنان از کادر سیاسی منفک نیست بطوریکه امروز در بلژیک که آفتاب شریف داشتند اسم وزارت خارجه شان اینطور است
 Ministère des affaires etrangeres et du commerce extérieur
 یعنی وزارت امور خارجه و تجارت خارجی آنها اینقدر با اقتصاد و تجارت اهمیت میدهند و بدبختانه با سیل وارداتی که امروز بمملکت ما رو آور شده سر هر کوجه و برزنی چینی و بدل چینی و لوستر های عجیب و غریب و تمام اشیاء لوکس که بهیچوجه بدزد این مملکت نمیخورد بچشم میخورد و تمام ارزی بدست میآوریم و بچیت تجارتخانه های خارجی نمایندگان های خارجی میریزیم (صحیح است) بنابراین باید ما يك سیاست اقتصادی صحیحی داشته باشیم و دولت و وزارت خارجه که این لایحه را تقدیم کرده است لااقل فکری اقتصادیات مملکت را می نمود و در کادر اداری و سیاسی وزارت خارجه يك کادر اقتصادی هم برای ما تعیین میکرد (صحیح است) این قسمت بکلی از بین رفته و توجه نشده، بنده از مخبر کمیسیون خارجه و نماینده دولت خواستم آقای وزیر امور خارجه که نیستند فقط آقای وزیر کشور هستند نمیدانم اصلا طرح لایحه بدون حضور وزیر امور خارجه امکان دارد یا نه، بنده پیشنهاد های دارم که تقدیم میکنم بنظر آقایان است که پیشنهاد های بنده قبول بشود یا رد

شود - در این قسمت فصل دوم مطلقا این طبقه بندی مخالف هستم پیشنهاد میکنم قسمت اول طبقه سیاسی را بگذارند قسمت دوم طبقه اقتصادی را بگذارند قسمت سوم طبقه کنسولی و اداری، طبقه کنسولی اصلا امتحان شان لازم نیست مثل طبقه سیاسی باشد برای اینکه در سیاست و مقررات مملکت طبقه کنسولی و طبقه اداری مطلقاً دخالتی ندارد طبقه سیاسی است که میتواند سیاست مملکت را اداره کند، بنابراین باید در انتخاب آنها فوق العاده دقت شود و مسابقه آنها و امتحان آنها و کنگور آنها فوق العاده باید دقیق باشد بنابراین این پیشنهادی که میکنم در فصل ۲ لطفاً آقای مخبر کمیسیون خارجه و نماینده دولت این عرایض بنده را مورد توجه قرار بدهند. در ماده ۵۶ البته خیلی مواد دارد ماده ۵۶ شاه ماده اش است باصلاح امروز که ما میخواهیم از کارمندان خوب تشویق کنیم و کارمندان بد را تنبیه کنیم و فکر تشویق و تنبیه در کار است ماده پنجاه و شش اینطور تنظیم شده وزیر امور خارجه با تصویب هیات وزیران میتواند به منظور تشویق و تنبیه بکارمندانیکه لیاقت و شایستگی قابل توجه از خود نشان داده باشند يك مقام بالاتر اعطاء نماید، حدا کثر عمده کارمندانیکه با این ترتیب ارتقاء مییابند در هر سال نباید از دو نفر تجاوز نماید، ماوزارت خارجه ما را خوب میشناسیم و ترتیبیاتی که برای پیشرفت کارمندان دولت درستگاه های دولتی معمول است آنرا همه مان خوب میدانیم پس همانطور که در عرایض خودم گفتم سوگنی ها همیشه در کار های سیاسی و نمایندگان های خارجی ترجیح دارند، اگر جیت دارند اولویت دارند همیشه آنها را به مقامات بالاتر ارتقاء پیدا میکنند که طرفدار شان در وزارتخانه ها یا بوزیران یا نمایندگان آن وزارتخانه ارتباطی داشته باشد حالا باین ترتیب اینقدر حب و بغض برای کارمندان ما ایجاد کردیم يك ماده ۵۶ درست کردیم آقایان در عرض ده سال ما بیست تا سفیر درست خواهیم کرد بیست تا وزیر مختار درست خواهیم کرد بچه مناسبت بموجب ماده ای ما بيك وزیر اجازه میدهم وزیر خارجه بتواند هر سال دو نفر را وزیر مختار کند آخر در کجای دنیا در کدام وزارتخانه يك همچو ماده ای را می آورند در مجلس تصویب نمایندگان میرسانند که دو نفر هر سال وزیر مختار بشوند در ظرف ده سال بیست وزیر مختار بیسواد خواهیم داشت (بکنفرانز نمایندگان - آن هم بالاجل) بلی آنهم بالاجل حالا در مجلس میخواهیم باین قبیل لوائح رای بدهیم بنده از مقام ریاست محترم مجلس شورای ملی تشکر میکنم که بنده اجازه داده اند، عرایض بنده در کلیات اقتصادی این لایحه بود در قسمت سیاسی و کنسولی در موقع طرح مواد يك يك صحبت میکنم در کلیات بنظر

توانستند کار بکنند معین نشده بود غالباً دیده میشود کارمندان ترجیح میدادند عمده زبانی بفرانسیسی که در اروپا یا در امریکا باشد و مقدار کارشان متناسب با آن مقدار کارمند نباشد با آنجا هجوم بیاورند ولی ملاحظه بفرمائید در این قانون تعداد کل کارمندان که در هر سفارتخانه می توانند و بکمیسیون مربوط ضمتاً طرحهایی که خود آقایان نمایندگان داده اند مطرح میشود البته وزیر مربوطه باید متمماً حاضر باشد ولی وقتیکه لوائح دولت مطرح است اگر یکی از وزرای دولت باشد کافی است. آقای د کتر حسین پیرنیا بفرماید (گفته شدن بنسبتند) اگر ایشان نیستند دیگری باید صحبت کند آقای وزیر کشور بیانی دارید بفرمائید
 ۶- تقدیم يك فقره لایحه بوسمیله آقای وزیر کشور (د کتر جلالی) - يك لایحه ای است مربوط بعدهای از آژانسها که میخواهند خدمتشان باز خرید بشود از اینجست که ببرد نمیخورند و قانون باز- شستگی را هم نمیشود نسبت با آنها اعمال کرد و اعتبارش هم در بودجه سال ۳۵ گذاشته شده است بمجلس شورای ملی تقدیم میکنم
 ۷- مذاکره در گزارش کمیسیون امور خارجه راجع بسازمان و مقررات استخدامی وزارت امور خارجه
 رئیس - آقای د کتر حسین پیرنیا سازمان وزارت خارجه مطرح است بفرماید د کتر پیرنیا. بطوریکه آقایان محترم استحضار دارند یکی از تقاضاهای کمیسیون شورای ملی از دولت های متعدد که پیشتر سر کار آمده اند داشته اینست که يك نظمی در دستگاه اداری برقرار بکنند و قدم اول در وزارتخانه ها و سازمان های مختلفه دولتی قوانین سازمانی تهیه بکنند و بمجلس پیشنهاد بشود و تشکیلات يك اصول و مبنای قانونی داشته باشد که هر آن مترزلزل نباشد و به هوا و هوس وزراء و متصدیان امور قابل تغییر و تبدیل نباشد (صحیح است) اولین قدمی که در زمینه اجرای چنین امری و چنین فکری برداشته شده است این قانون سازمان وزارت امور خارجه است که در کمیسیون امور خارجه مجلس شورای ملی وهمینطور کمیسیون امور استخدام بررسی شده و بتصویب رسیده و الان برای تصویب مجلس شورای ملی پیشنهاد میشود. آقایان استحضار دارند ممالکی که در آنجا برای کارمندان وزارت امور خارجه کار بیشتری هست و روحایف مهمتری شاید باشد مانند ممالک همجواری ایران، پاکستان، عربستان سعودی یا افغانستان یا ترکیه و این قبیل ممالک ولی چون سازمانی بتصویب نرسیده است دستگاه اداری برای تنظیم بودجه و نقلیه بود-

توانستند کار بکنند معین نشده بود غالباً دیده میشود کارمندان ترجیح میدادند عمده زبانی بفرانسیسی که در اروپا یا در امریکا باشد و مقدار کارشان متناسب با آن مقدار کارمند نباشد با آنجا هجوم بیاورند ولی ملاحظه بفرمائید در این قانون تعداد کل کارمندان که در هر سفارتخانه می توانند و بکمیسیون مربوط ضمتاً طرحهایی که خود آقایان نمایندگان داده اند مطرح میشود البته وزیر مربوطه باید متمماً حاضر باشد ولی وقتیکه لوائح دولت مطرح است اگر یکی از وزرای دولت باشد کافی است. آقای د کتر حسین پیرنیا بفرماید (گفته شدن بنسبتند) اگر ایشان نیستند دیگری باید صحبت کند آقای وزیر کشور بیانی دارید بفرمائید
 ۶- تقدیم يك فقره لایحه بوسمیله آقای وزیر کشور (د کتر جلالی) - يك لایحه ای است مربوط بعدهای از آژانسها که میخواهند خدمتشان باز خرید بشود از اینجست که ببرد نمیخورند و قانون باز- شستگی را هم نمیشود نسبت با آنها اعمال کرد و اعتبارش هم در بودجه سال ۳۵ گذاشته شده است بمجلس شورای ملی تقدیم میکنم
 ۷- مذاکره در گزارش کمیسیون امور خارجه راجع بسازمان و مقررات استخدامی وزارت امور خارجه
 رئیس - آقای د کتر حسین پیرنیا سازمان وزارت خارجه مطرح است بفرماید د کتر پیرنیا. بطوریکه آقایان محترم استحضار دارند یکی از تقاضاهای کمیسیون شورای ملی از دولت های متعدد که پیشتر سر کار آمده اند داشته اینست که يك نظمی در دستگاه اداری برقرار بکنند و قدم اول در وزارتخانه ها و سازمان های مختلفه دولتی قوانین سازمانی تهیه بکنند و بمجلس پیشنهاد بشود و تشکیلات يك اصول و مبنای قانونی داشته باشد که هر آن مترزلزل نباشد و به هوا و هوس وزراء و متصدیان امور قابل تغییر و تبدیل نباشد (صحیح است) اولین قدمی که در زمینه اجرای چنین امری و چنین فکری برداشته شده است این قانون سازمان وزارت امور خارجه است که در کمیسیون امور خارجه مجلس شورای ملی وهمینطور کمیسیون امور استخدام بررسی شده و بتصویب رسیده و الان برای تصویب مجلس شورای ملی پیشنهاد میشود. آقایان استحضار دارند ممالکی که در آنجا برای کارمندان وزارت امور خارجه کار بیشتری هست و روحایف مهمتری شاید باشد مانند ممالک همجواری ایران، پاکستان، عربستان سعودی یا افغانستان یا ترکیه و این قبیل ممالک ولی چون سازمانی بتصویب نرسیده است دستگاه اداری برای تنظیم بودجه و نقلیه بود-

باشد همین تصویب رسانیدن مقررات و فواین برای سازمان قانونی دستگاههاست و فقط از این راه است که دولت موفق خواهد شد بودجه مملکت سر و صورت صحیحی بدهد که فریادگانه نشود بودجه‌های غیر واقعی بمجلس تسلیم و تقدیم شده‌است برای اینکه اگر سازمان معین باشد قانونی باشد طبیعتاً بودجه آن سازمان هم مشخص و معین است شکر نیست گذرد دستگاه وزارت امور خارجه فعلاً عمده‌ای افراد صلاحیت دار و علاقمند بکشور که امتحانات خودشان را در سنوات متعددی دادند خدمت میکنند و این قانون که حقوق و مزایای این افراد را بطور قانونی تصریح و تأیید کرده است يك پشتیبانی و يك تشویق مهمی از آن کارمندان صدیق و درستکار و علاقمند بکشور است که غالباً وقتشان را در دستگاه دیپلماتیک کشور گذرانده‌اند و روی این مزایایی که بطور مختصر عرض همکاران محترم رسید بنده موافقت خود را بر عرض نمایندگان محترم رسانیدم (احسن)

رئیس - آقای مهندس دهستانی - بنده اسم مهندس

رئیس - آقای صاری - بنده می‌فرمایند

در قانون بودجه ميکدم متذکر شده و فعلاً هم تکرار می‌کنم اصلاً وزارت امور خارجه ایران محتاج بيك تحول و بيك تغييری است وضع فعلی طوری است که روبرو به رفته متناسب با احتیاجات کشور نیست و عیب راهم بایستی گفت و ترسیب ناچران بشود مأمورین هم که در خارج داریم آنطوری که شایسته و بایسته است انجام وظیفه نمی‌کنند ستأسف هستم که عرض کنم بعضی سفارتخانه‌ها داریم که بصورت مرده‌است اصلاً اثری از آنها وجود ندارد هیچ‌مشاهه اثری هم در وضع حاضر نیست (بکنفرانز نمایندگان - سمعیت که ندارد بکده‌های هستند) عرض کردم بعضی سفارتخانه‌ها برای اینکه جای صحبت نباشد کلمه بعضی را استعمال کردم و ترسیدم بیشتر از این سفارتخانه‌های مادر خارج خوب نیست و بایستی در وضع آنها تیسر داده شود و بيك تحولی در اوضاع سفارتخانه‌ها و مأمورین خارجی ما وجود بیاید بنابراین این قانون بسیار بسیار مضر خواهد بود بنده نظرم هست که يك وقتی در بيك مسافرتی که ميکردم از يك سفارتخانه ای می‌خواستم مرا هدایت بکنم که پروم در مجلس و مجلس آنجا را بیستم چندین روز گذشت يك کار عادی ساده‌ای را که بایستی انجام بدهند انجام ندادند بابت قدرت نداشتند یا بخواهستند انجام بدهند احتیاجات کوچکی که آن‌ها دارند بر آوردن نمیکند یا قدرت ندارند یا نمیخواهند

بکنند (بکنفرانز نمایندگان - بلد نیستند) آن وقت این قانون را آورده‌اند مثل اینکه سازمان و کارمندان وزارت امور خارجه بعد اعلام صلاحیت رسیده‌اند و خواسته‌اند این این در را ببندیم که دیگر کسی در وزارت امور خارجه راه پیدا نکند جز افرادی که الان آنجا شافل شغلی هستند در صورتیکه اگر افرادی مناسب برای خدمت در وزارت امور خارجه موجود باشند باید از وجودشان استفاده کرد ماده ۵۷ میگوید که هیچکس نمی‌تواند بمقام وزارت مختاری برسد مگر اینکه در کدورت سیاسی وزارت امور خارجه باشد در کجای دنیا هست اگر يك فرد شایسته‌ای در بيك مواقع متناسبی برای ریاست مهابت سیاسی در مملکتی لازم است گویند بایستی حتماً و سابقی در کار سیاسی وزارت امور خارجه داشته باشد (مرآت اسفندیاری - در همه جاهه‌های تورا ست) جناب عالی در بسیاری از ممالک کنان سفارت گیری نیست در اینجا قید شده است وزیر مختار است بنابراین میگویند نمی‌شود و علاوه این سازمان چه تناسب بوضع مملکت و احتیاجات ما با این بدبختی و این تشکلهائی بودجه‌ها با این تشکیلات دارد من نمی‌فهمم ما آمدیم در کانادا سفارت خانه تأسیس کرده‌ایم آقا اتباع ایران در کانادا چقدر است و تجارت ایران با کانادا چیست؟ (مرآت اسفندیاری - باید شروع بشود) هروقت شروع کردیم و به بعد نصیبی رسید آنوقت بایستی در آنجا تأسیس کنید در تونس و مراکش سفارتخانه تأسیس کنیم بنده نمی‌دانم چه منافع اقتصادی داریم؟ چه منافع سیاسی داریم و وضع تجاری ما چیست در آنجا برویم سفارت خانه تأسیس کنیم آقا بریر وزیر دولت در پشت این تریبون از کسر بودجه و بیچارگی‌ها و مضیق مالی صحبت می‌کند روز مایک لایحه‌ای می‌آوریم اینجا و می‌خواهیم تعداد سفارتخانه‌ها را زیاد کنیم برای اینکه افرادی یا بقول آقای دکتر بینا نوریچشان مدتی با مقامی در خارج زندگی کنند و آنوقت با این محدودیتی که وجود دارد دواولین را باید از همین افراد انتخاب بکنند که طرز کارشان معلوم و مشهود است و اگر چنانچه بزرگترین اهانت نسبت بمقامات مملکت ما بشود سفارتخانه ما من نمی‌بینم که هیچگونه اقدامی در خارج کرده باشند (بکنفرانز نمایندگان - چرا میکنند) نمیکنند حرف را بایستی گفت در یکی از ممالک بزرگ اروپا من مدتی تفحص کردم گردش کردم تا اینکه بتوانم محل سفارتخانه خودمان را پیدا کنم قبول نمی‌فرمایند علتش را نمی‌توانم عرض کنم چون ممکن است به بعضی از اشخاص بر بخورد (جمعی از نمایندگان بفرمایند آقا بکرم؟ چشم؟ در کتابچه‌هایی که چاپ شده منتشر شده محل سفارتخانه را در بيك جائی تعیین کرده‌اند

یلاک سفارتخانه در آن منزل هست ولی آنجا منزل شخصی هست سفارتخانه محل دیگری است وقتی سازمان تشکیلات اینطوری است بنده بطرف سفارتخانه که روی آن تابلو مشخص و در فرمت دیدم منزل شخصی است و بعد معلوم شد که محل سفارت خانه جای دیگری است نقطه دیگری است جناب آقای دکتر بیرتیا بیکی از معائن را فرمودند که محل دیت کارمندان در این قانون است این نفس این قانون است برای اینکه شما میگویند تعداد کارمندان سفارتخانه بیش از نفر نباشد این صحیح نیست شما يك سفارتخانه‌ای دارید که محتاج بکارمند خیلی زیادت است و نمیتوانیم محدود بکنیم و استعدا می‌کنند آقای معاون وزارت امور خارجه در نظر بگیرند فکر تربیت کادر بکنند نه محدودیت که در اینجا هست .

رئیس - آقای مهندس هدایت موافقت

مهندس هدایت - بنده مخالف

عمیدی نوری - بنده مخالف . **رئیس** - مخالف داریم موافق نداریم چون دیگر کسی نمیتوانم موافق اجازه صحبت

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

منتقل بوزارت خارجه هستید ، در وزارت خارجه باوقایع ر فوج داده‌اند در وزارت خارجه باو اضافه حقوق دادند از بودجه وزارت امور خارجه حقوق گرفته چندین سال به عضویت وزارت امور خارجه کار کرده‌اند در انجام وظایف هم قادر و توانا بوده‌اند کرده‌اند روی همین منصب خشک و جاهلان بعد از مدتی گفتند که نمی‌شود بيك شخصی از خارج آمده باشد عضو وزارت خارجه بشود حالا که این اشکال در این قانون وجود دارد و ماده بماده مطرح می‌شود نسبت به بیاری از مواد نظریاتی هست که عرض می‌کنم و استعدا می‌کنند آقای معاون وزارت امور خارجه در نظر بگیرند فکر تربیت کادر بکنند نه محدودیت که در اینجا هست .

رئیس - آقای مهندس هدایت موافقت

مهندس هدایت - بنده مخالف

عمیدی نوری - بنده مخالف . **رئیس** - مخالف داریم موافق نداریم چون دیگر کسی نمیتوانم موافق اجازه صحبت

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

دیگران بنیاند خیال می‌کنم در این قسمت سعی شده بایک صورت منظمی اعضای وزارت امور خارجه که بطوری که خود آقایان مستحضرید باید مملکتشان و کشور شان را در خارج معرفی کنند بصورت خوبی باشد و از عهده این وظایف بزرگ بر بیایند ضمناً میخواستم استعدا کنم همینطوری که قبلاً صحبت بود در این سازمان باز هم بيك توضیحی عرض کنم و آن اینست که وزارت خارجه در واقع دفعه اول نیست که بيك سازمانی دارد وزارت خارجه طبق سوابقی شاید بيك از قدیمی‌ترین وزارت خانه‌ها است همین چندین پیش که در آرشبو وزارت خارجه نگاه می‌کردیم دیدیم حتی در اواسط سلطنت قاجار هم وزارت خارجه بيك سازمانی بيك تشکیلاتی داشته این سازمان ایندفعه البته با مطالعه دقیقی که شده است بيك سازمان کامل‌تری که متناسب با وضع امروز باشد تهیه و تقدیم کردم و در کمیسیونهای محترم مجلس با کمال دقت مورد رسیدگی واقع شده‌اگر قرار بشود ماده بماده اینجا مطرح کردد علاوه بر اینکه وقت زیادی از آقایان محترم میگیریم .

رئیس - آقای مهندس هدایت موافقت

مهندس هدایت - بنده مخالف

عمیدی نوری - بنده مخالف . **رئیس** - مخالف داریم موافق نداریم چون دیگر کسی نمیتوانم موافق اجازه صحبت

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

داد گسترتری است (صحیح است) آقایان ملاحظه فرموده‌اید بيك وزارتخانه‌ها بیکی که دارای سازمان است دیگر نمیشود هر روز بيك تشکیلاتی باین وزارتخانه بست هر روز می‌شود بيك عده اعضای نورچشمی اضافه باین وزارتخانه بست بنده اینجا بایستی تقدیر کنم آقایان بیکی متصدی وزارت خارجه هستند مخصوصاً آقای وزیر امور خارجه در اینجا بایستی پیشقدم شوند که بعد از وزارت داد گسترتی سازمان وزارت امور خارجه بصورت قانونی در بیاید و وقتی که بصورت قانونی درآمد اینجا آقایان در کلیه مواد مذاقه خواهند فرمود و گرفتاری‌ها را مطالعه میفرمایند نمایندگهای زیادی را حذف و در نقاط بیکی نمایندگهای ما کمتر منظور شده اضافه خواهند فرمود ویس از اینکه این سازمان بصورت قانونی درآمد دیگر هر روز هر وزیری یا هر دولتی نمیتواند بيك عده کارمند یا بيك عده اداره باین دستگاه بچسباند بنابراین این مطلب اول بسیار قابل تقدیر است و اما مطلبی که بنده میخواستم اینجا عرض کنم اینست که مطالب بسیار در مواد هست ایرادات بسیاری هست که البته در موقع خودش مواد که طرح شدی شهادت لازم تقدیم خواهد شد مورد بررسی آقایان قرار خواهد گرفت آنچه که مورد توجه باید باشد و بنده اینجا واقفاً باید منصفانه عرض کنم اینست که وزارت خارجه دارای یک عده از جوانان برجسته تحصیل کرده باین مملکت است اینرا نمیتوان فراموش کرد البته ممکن است بيك عده اشخاص هم در این وزارتخانه من غیر حق وارد شده باشند ولیکن آنچه علی‌الظاهر دیده میشود در این وزارت امور خارجه بيك عده جوانان تحصیل کرده این مملکت عضو هستند و به همین مناسبت عرایض از این اشخاص را بر دیدم آنجا جمع کردند باید وزارت امور خارجه کمال دقت را بکنند و رعایت تمام نکات را بکنند اگر کوچکترین تبعیضی در دستگاه شما باشد این باعث میشود که بيك عده اشخاص فهمیده تحصیل کرده که در دورترین نقاط باین مملکت خدمت می‌کنند دلسرد شوند و همانطور که در وزارت خانه‌های دیگر که اعضای مختلف بدرجات مختلف و تحصیلات مختلف هستند اگر بعضی بشود بنظر نمی‌آید در وزارت خارجه که تمام اشخاص تحصیل کرده هستند و اشخاص شایسته‌ای هستند در این مورد باید کمال دقت بشود

رئیس - آقای مهندس هدایت موافقت

مهندس هدایت - بنده مخالف

عمیدی نوری - بنده مخالف . **رئیس** - مخالف داریم موافق نداریم چون دیگر کسی نمیتوانم موافق اجازه صحبت

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

سفراتخانه‌های ایران زیاد باشد ولكن وضع سفارتخانه‌های ایران در تمام دنیا اسفناک باشد (صحیح است) آقایان ملاحظه فرمایند سفارتخانه‌هایی هستند در کشورهای خارج بیکی که در بيك آبارت‌ها و در بيك منزلی زندگی میکنند و واقفاً برای شأن مملکت ما وهن آور است علنش اینستکه ما فعلاً در فلان مملکت که سفارتخانه‌ها بیج وجه لازم نیست بيك سفارتخانه دایر می‌کنیم بيك بودجه‌ای هم بآن سفارتخانه میدهم آنوقت چون بودجه وزارت خارجه محدود بيك مبالغ معینی است عوض اینکه در وجود آن سفارتخانه و آن کنسولگری‌هایی که مورد احتیاج مملکت است بکشیم نمیتوانیم آن کاری که مؤثر است انجام بدهیم مثلا بيك مثال بنده عرض می‌کنم محفل سفارتخانه‌های ایران در خارج بیج بگیریند نه محل سفارتخانه‌های ایران در خارج بطور کلی مطابق شئون مملکت ما نیست (صحیح است) این را گمان میکنم آقای معاون وزارت خارجه صد در صد تصدیق میکنند البته وزرای مختاری پیدا میشوند سفراتی پیدا میشوند که اینها شخصاً دارای بيك شخصیتی هستند و وقتیکه بيك مأموریت یا بيك سفارت گیری می‌روند شاید هم از جیب خورشان خرج میکنند و ظاهر سفارت را بر آورند میکنند ولكن بطور عموم آقایان توجه فرموده‌اند که اگر مأمور بيك خورده دلش نوزد و وقتاً انسان وقتی باین سفارتخانه‌ها و این قنصلگری‌ها مراجعه میکنند دلچر کین بر می‌کند و ادب و ادب که در اینجا برای ارتقاء کارمندان وزارت امور خارجه مقرر شده‌است البته وقتی موافق مورد مذاکره واقع شد بنده عرایض دارم که عرض خواهم کرد باید هر کسی واقفاً بآن مقامی که شایسته است برسد و همانطور که هر ضحک در باره وزارت خارجه و اعضای وزارت خارجه که مأمور حفظ منافع افراد ایرانی هستند و ول مهمی را بهنده می‌گیرند در مورد اینها بایستی از هر جهت که ممکن باشد هیچگونه تبعیض و ناروایی بعمل نیاید مثلا همین سال گذشته شاید بعرض آقایان رسیده باشد عده ایرا وزیر مختار کردند خوشبختانه شنیدم که اهل بی حضرت همایونی فرمان آنها را توشیح فرمودند فرمودند که اول مقام این اشخاص را در خارج تعیین کنید بعد من حکم آنها را توشیح خواهم کرد ولی همین آقایان بیکی که مأموریت شده بودند یعنی کاندیده شده بودند و هنوز رسماً نشده بودند شنیدم که با ارباب وزیر مختاری بسلام رفته بودند اینجا بیج بقت بپوشد در این وزارت خارجه چنانچه مدتها رئیس تشریفات بودی این را میدانید که هنوز کسیکه در وزارت خارجه وزیر مختار نشده حق پوشیدن لباس آن مقام را ندارد آنها هم در بيك محل رسمی و بيك سلام رسمی لباس بپوشد زیرا نسبت به

رئیس - آقای مهندس هدایت موافقت

مهندس هدایت - بنده مخالف

عمیدی نوری - بنده مخالف . **رئیس** - مخالف داریم موافق نداریم چون دیگر کسی نمیتوانم موافق اجازه صحبت

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

دیگریکه تبعیض شده‌است آنها در ممالک خارجه دلسرد میشوند بنده عرض می‌کنم در مواد عرض میکنم

رئیس - آقای مهندس هدایت موافقت

مهندس هدایت - بنده مخالف

عمیدی نوری - بنده مخالف . **رئیس** - مخالف داریم موافق نداریم چون دیگر کسی نمیتوانم موافق اجازه صحبت

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

معاون وزارت امور خارجه - بنده موافقت می‌شود صحبت کرد (عمیدی نوری - بنده

این است که ما استیضاح کنیم که چرا این ارتقاء پیش آمده است این مانع نیست ولی چون قانون نوشته میشود بنظر بنده ضرر ندارد این مطلب پیش بینی بشود. جناب آقای صارمی ایراداتی فرمودند البته خود بنده هم در خارج دیده ام که وضع مرتبی در بعضی جاها نیست و با گاهی در جاهای عمده و اعضای بیشتری هستند و با وظائفشان را خوب انجام نمیدهند علت نوشتن این قانون و این سازمان برای رفع همین نواقص است و اگر بخواهیم نواقص رفع بشود راهش همین است و ما اینجا وقت کردیم که برای هر قسمت اعضائی که متناسب هست و میشود و باید باشد این نکته گذاشته شود حالا اگر آقایان در ضمن مذاکره دیدند که کم است یا زیاد است باز میشود اصلاح کرد. صحبت از این شده است که در بعضی ممالک ما سفارت ایجاد کردیم در صورتی که حاجت نیست بنده هم می بینم که در بعضی ممالک این جور است اینکه در قانون نوشته میشود که در فلان مملکت سفارتخانه داشته باشیم چون قانون برای همیشه است و قانون برای آینده است اگر روزی حاجت شد ما میتوانیم در آنجا سفارتخانه دایر کنیم و لازم نیست پس از اینکه این قانون تصویب شد فوری سفارت خانه را دایر کنیم بنابر این ما نمی داریم که در قانون اسم برده شود و اگر هم یک جا هائی می بینیم که لازم نیست و بعد در نیخورد در کمیسیون بودجه و در سایر کمیسیونها میشود جلو اینکار را گرفت ولی قانونا باید کامل نوشت و تمام جهاتش را رعایت کرد نقص موضوع را باید گفت (احسن) عرض کنم صحبت دیگر راجع باین بوده است که در این ماده اول جناب آقای مهندس هدایت بیاناتی فرمودند البته تذکر نشان بسیار صحیح است و البته چیزی که اینجا نوشته شده است خیلی دقت شده است و چیزهایی است که موجود است و فعلا لازم است و مورد حاجت است بنظر بنده در مواد دیگر ملاحظه خواهید کرد و در آینده اگر نقصی باشد در آنجاها رفع خواهد شد و روی هر مرتبه بنده خیال میکنم این قانون بسیار لازم است و باید وزارت خارجه را همانطور که خود آقایان هم تأیید فرمودند تقدیر کنند که این قانون را برای اولین دفعه آورده است و بنظر بنده باید وزارت خارجه را دیگر هم وزارت خارجه تأسی بکنند که کار این مملکت از حیث استخدام و از حیث امور مملکت حل بشود و سازمانها برای هر وزارتخانه ای باشد (صحیح است. احسن)

رئیس آقای عمیدی نوری
عمیدی نوری بنده در اساس وجود یک چنین لایحه ای موافق هستم و موقعیکه عضو کمیسیون خارجه بودم در دوره هجدهم پادم می آید بحث این مطلب شد و در آن موقع

این لایحه مورد نظر بود و حالا بعد از دو سه سال بالاخره تحت این مواد بمجلس شورای ملی آمد و اساساً باید سعی کنیم تمام وزارتخانه های ما دارای چنین سازمانهای ثابت و معین باشد عرضی که بنده دارم بعنوان ماده اول در کلیات میشود استفاده کرد و البته در مواد هم بحث خواهیم کرد و پیشنهاداتی دارم که میباید از مطالعه کلی واجمالی که من در این لایحه دارم اینطور استنباط کردم همانطور که جناب آقای صارمی تذکر دادند وزارت امور خارجه ما وضع فعلی را گرفته و برای تثبیت و تحکیم وضع فعلی بانر تبتی که موجود هست میخواهد اینرا قانونی بکند و این قانون را بعنوان اساسنامه وزارت خارجه آورده نمیتوان اینکه قانونی برای اصلاح اساس وزارت خارجه که کیفیتی که مورد نظر و شئون و مقتضیات فعلی هست بآن کیفیت باشد، عرض بنده و اشکالم در اینجا است و الا کیست که با اساس یک قانونی بنام اساسنامه وزارت خارجه مخالف باشد؟ بلکه کمال موافقت را داریم بحث ما این است حالا که ما می آئیم یک همچو کاری میکنیم این کار را بمعنای صحیح و واقعی و اصولی خودش بکنیم نه اینکه اگر الان هم یک موضوع سیاسی و یک جریانانی در کار است این را دستش را ببندهیم مثلا بنده اینجا یک ماده ای دیدم تعیین کرده اند چه نقاطی سفارت گیری و چه نقاطی نمایندگی تمام را نوشته اند البته اینرا تصور میکنم که منطبق با وضع فعلی وزارت خارجه باشد و حالیکه ممکن است ما در آینده احتیاج داشته باشیم در یک نقطه ای که سفارت گیری نیست سفارت گیری باشد (یک نفر از نمایندگان - میتواند اینکار را بکنند) بنده وقتی این مواد را خواندم دیدم چنین چیزی نیست تا آنجائی که من دیدم چنین چیزی ندارد (دکتر پیرنیا - ماده ۱۵ ماده ۱۵ چنین چیزی ندارد آن راجع به ارتقاء نمایندگان گیهاست جناب آقای دکتر پیرنیا که مطالعه در کمیسیون فرمودند و تصویب کردند بنده اینجا چه مطالعه کردم دیدم راجع بنمایندگان گیهاست و این مورد نیست بنده پیرنیا را پادم میباید در اعلامیه ای که راجع به تشریف فرمائی اعلیحضرت همایونی در اسپانی بین ایران و اسپانی صادر شد که البته یک مسافرت بسیار خوبی بود و بسیار هم مفید بود یک بحثی شد که بنده ضمن اخبار خواندم که قرار شد که مقامات نمایندگی سیاسی ایران و اسپانی بسفارت گیری ارتقاء پیدا کند این جزو اخبار است اراده اعلیحضرت همایونی که آنجا تشریف داشتند استقرار یافت و حقاً هم بایستی این باشد که اگر اینطور پیش میاید که در تشریف فرمائی ها و در اینگونه مسافرت ها از نظر اینکه تجدید روابطی بین دو کشور بشود از یک چنین نکاتی استفاده میشود و ارتقاء پیدا میکند الان

عرض خواهم کرد تا اینجا من ندیدم در مواد بعد البته ممکن است باشد چون محدود شده است سفارتخانه ها و نمایندگان گیها این بود که این نظریات را گرفته بنده آنچه که در این عرض کردم البته در موقع بحث مواد هم عرض کردم. **رئیس آقای مچیر**
مچیر (مرآت اسفندیاری) عرض کنم وقت تنگ است و آخر جلسه است بنده هم سعی میکنم مختصر عرضی بکنم یا اگر اجازه مفرمائید بحث بیشتر بماند برای جلسه آینده.
رئیس - ما نمی ندارم مختصر بفرمائید چون شورا اول است
مرآت اسفندیاری - عرض کنم این اساسنامه در وزارت امور خارجه سابقه طولانی دارد در روزهای که بنده افتخار عضویت مخبری کمیسیون خارجه را داشتم جناب آقای انتظام که وزیر امور خارجه بودند باین خیال افتادند که یک ترتیب اساسی بکار وزارت امور خارجه بدهند تا تمام گرفتاری هائی که در آن موقع نسبت بوضع سیاسی کشور بود ایشان هم خودشان را بیشتر صرف این قسمت کردند و شاید هم بتوانم عرض کنم هفته های دو جلسه در این مورد بحث شد بعداً جناب آقای اردلان که به وزارت امور خارجه تشریف آوردند و متصدی شدند ایشان هم با کمال حسن نیتیکه داشتند در این مورد کوشیدند که این کار بانتهای رسید و جلسات متعددی چه خودشان چه جناب آقای معاون وزارت امور خارجه تشریف آوردند و کمیسیون تشکیل شد و شاید متجاوز از یکسال و نیم وقت کمیسیون خارجه و سو کمیسیون خارجه صرف این شد که یک آیین نامه و اساسنامه برای وزارت امور خارجه تنظیم بکنند که واقعه نه تنها فعلا بعد بخورد بلکه یک ملامت عمل برای کادر خدمت گذاران وزارت امور خارجه باشد و تا اینجا رسید که این لایحه خدمت آقایان تقدیم شد بنده اطمینان دارم که همه همکاری که در کمیسیون خارجه تشریف داشتند تا آنجائی که ممکن بود در این لایحه اظهار نظر فرمودند با کمال حسن نیت و قشاش را گذاشتند و بمنتهای در اینکار کمک کردند و منظور وزارت امور خارجه از تقدیم این لایحه و این اساسنامه این بود که واقعه نظر مشورتی با آقایان داشته باشد اگر مطالبی بنظر آقایان برسد و لیسو اینسکه از کمیسیون خارجه هم گذشته باشد مستحضر بشوند و در رفع آن بکوشند خود آقای وزیر امور خارجه متأسفانه تشریف ندارند علاقمند بودند که این لایحه بصورت ماده واحده بگذرد نه از لحاظ عملی بلکه از لحاظ تسریع در کارها ولی حالا که تصمیم مقام محترم ریاست مجلس بر این شده است و وارد

تجزیاتی امر بشوند نامی ندارد شاید وزارت امور خارجه هم بیشتر امتنان پیدا میکند و استفاده میکند ولی مطالبیکه یک عده از همکاران محترم اینجا فرمودند مطالبی بود که ابتدا آقای دکتر بینابیان فرمودند که البته یک قسمت از مطالبشان صد در صد مورد دقت و ملاحظه باید واقع بشود بنده اذعان میکنم که این مطلبی بود که در کمیسیون خارجه هم صحبت شد ولی نه آنطوریکه باید و بایباناتیکه آقای وزیر امور خارجه کردند و در آنجا بنده و آن موضوع کادر اقتصادی است و بنده خودم تصدیق میکنم که کادر اقتصادی وزارت امور خارجه در تمام دنیا یک بزرگ و مهمی انجام میدهد و کمتر از کادر سیاسی نیست ولی آقای وزیر امور خارجه عقیده داشتند که اینکار را باید بتدریج درست کرد الان هم در وزارت امور خارجه اداره ای باسم اداره اقتصادی هست (دکتر بینابیان - این کافی نیست) در کمیسیون خارجه نظر ما این بود که این اداره را توسعه بدهند و یک اداره کل درست بکنند و یک مدیر کلی در رأس باشد آقای وزیر امور خارجه گفتند ما این را بتدریج در آینده انجام خواهیم داد ولی بنده هم موافقم اگر نظرو عقیده آقایان این باشد این موضوع رسیدگی بشود چون موضوع بسیار لازمی است در ضمن لایحه بکنجانبیم که یک اداره کل برای امور اقتصادی درست بکنند (دکتر بینابیان - بنده وزارت خارجه یک معاون اقتصادی باید داشته باشد بالاتر از مدیر کل) اما در مورد اختیارات یک مطالبی فرمودند این ایک یک مطلبی بود که شاید بعنوان پیشنهاد خود آقای وزیر خارجه در کمیسیون مطرح شد و بمنظور تشویق یک عده کارمندان لایق وزارت خارجه در اساسنامه وزارت خارجه گنجانیده شد
رئیس - همه شایسته و لایقند

مخبر - (مرآت اسفندیاری) عرض کنم این با حسن نیت قبول شد در کمیسیون خارجه هم قبول شد که بصورت ماده ای در اساسنامه در بیاید ولی مطالبی فرمودند که از این اختیارات ممکنست در آینده سوء استفاده بشود بنده باین مطالب عرضی ندارم و خود آقای وزیر خارجه با معاون وزیر تشریف می آورند و جواب می دهند ولی تا آنجا که بنده می دانم شخص آقای وزیر امور خارجه شخص با حسن نیت و خدمتگداری هستند (صحیح است) و در تمام مدت عمر شان جز خدمت و نظر و مقصودی نداشته اند و اگر شاید هم یک وقتی اشتباه بشود در تمام دستگاههای مامکنست اشتباهاتی بشود این نیست که اگر در وزارت خارجه اشتباهی شد این مطلب بزرگی بنظر بیاید. مطالبی آقای صارمی فرمودند راجع به مقام وزیر مختاری خواستم عرض کنم جناب آقای صارمی مقام وزیر مختاری در تمام دنیا وزیر مختاری جز کادر است یعنی هیچ وزیر مختاری را کسی از خارج نمیتواند بی آورد در همه جای دنیا که شانتشریف برین وزیر مختاری جزء کادر سیاسی وزارت خارجه است ولی بالاتر از مقام وزیر مختاری یک چیز است که بستگی سیاست دارد در ممالکی که حزبی باشد ممکنست سیر کبیر از ما بین اعضای حزب ها انتخاب شود و ممکن است حزبی نباشد بستگی بلیاقت اشخاص دارد اینست که خواستم عرض کنم ان مطلبی که فرمودید شاید روشن نبودید راجع بتأسیس بعضی سفارتخانه ها فرمودند این مطلب مهمی است موقعی که بآنجا رسیدیم بنده جوابش را عرض می کنم حالا فقط عرض میکنم که تأسیس سفارتخانه ها تنها اجازه مجلر گذاشتن یک وزیر مختار و سفیر کبیر نیست این یک مطالبی یک اساس مهمتری در رابطه است که این نمودار استقلال یک کشور است پرچم یک مملکتی در کاخا دوقتی

بالای خانه ای باهتر از درآمد چشم اهالی بآن پرچم آشنا می شود و خواه و ناخواه روابط تجارتمی و سیاسی افتتاح میشود و تا زمانی که نشود این روابط نمی تواند برسد آن ص و رتی کسبه باید پیشرفت کند و در بیاید مطالب دیگری هم راجع به محل سفارتخانه ها فرمودند خواستم عرض کنم که اغلب محل سفارتخانه ها با محل دفتر ایشان مجزا است خانه سفیر کبیر، خانه وزیر مختار و محل دفتر مجزا است ممکن است گاهی تشریف ببرید بدفتر دفتر بنده باشد یا آقای سفیر کبیر منزل نباشد این چیز خیلی ساده است مطلب دیگر راجع بتعداد کارمندان سفارتخانه ها بود که خواستم عرض کنم اصلا سازمان برای این تعداد است و ملاحظه بفرمائید در زیر همان ماده ذکر نکرده اند که حتماً باید آن تعداد باشد و اکثر را گذاشته اند ولی این دلیل نشد که وقتی در یک سفارتخانه عضو لازم نشد حتماً همان تعداد را بگذارند که البته الان سفارت خانه ای هست که یک وزیر مختار است با دو تا کارمند در صورتیکه سازمان گفته است کارمند داشته باشد مطالبی هم جناب آقای عمیدی نوری فرمودند یکی راجع با اجازه نشر روزنامه و مجله بود (عمیدی نوری - مجله عرض نکردم کتاب بود) کتاب معذرت میخواهم ماده ۳۸ تکلیف این موضوع را روشن کرده و در این ماده قید شده در صورتیکه بخواهند کتب علمی یا مقالاتی که ببرد بخورد بنویسد باید با اجازه باشد بنابر این خیال نمیکنم مورد نگرانی برای جناب آقای عمیدی نوری باشد عرض کنم چندتا مواد دیگری بود که در اینجا ذکر شده بود که مطمئن هستم وقتی که در مواد خودش برسم در آنجا بنده جواب عرض خواهم کرد فقط مطلبی را که بنده خواستم استدها کنم باین مقدمه ای که عرض کردم این

لایحه و اساسنامه در حدود سه سال است در کمیسیون خارجه مجلس مورد مطالعه است امیدوارم بامشورت همکاران محترم آنچه نظر سازند واقعه مطالعه بشود ولی استدعایی که دارم چون هیئت محترم دولت باین لایحه توجه دارند این است که با حداقل وقت و سرعت عمل پیشرفت بکنند تا اینکه یک ترتیب صحیح هر چه زودتر برای وزارت خارجه ملامت عمل باشد و بتواند عملی بکنند و وزارت خارجه از این وضع بلا تکلیفی خارج بشود.

۸- بیانات آقای خرازی
طبق ماده ۸۳ آییننامه
رئیس - آقای خرازی شما توضیحی راجع بیاناتتان دارید؟ بفرمائید
خرازی - بنده اینجا راجع باطلاق بازرگانی که صحبت میکردم خواستم توضیح بدهم که وجوه اطلاق بازرگانی تهران منحصر آ در بانک ملی است با اینکه اطلاق بازرگانی تهران یک مؤسسه حقوقی است و حق دارد وجوهش را در هر بانکی که دلت میخواهد بگذارد ولی اطلاق بازرگانی تهران یک مؤسسه ای دارد مثل بیادستان بازرگانان که از اطلاق بوجوب وقف نامه مستقل است و حساب دیگری دارد و اصلا این نه بر خلاف قانون است نه بر خلاف حق است که وجوهی در بانک دیگر داشته باشد ولی باز بنده تأکید میکنم که وجوه اطلاق بازرگانی در بانک ملی ایران است (صحیح است)
۹- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
رئیس - جلسه را ختم میکنم جلسه روز ۳ شنبه خواهد بود دستور دنباله لایحه سازمان وزارت خارجه است (مجلس ۴۵ دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - رضاحکت